

Depotområde Brinkhus

Drifts- og Plejeplan 2005 - 2019

**Miljøministeriet • Skov- og Naturstyrelsen
og
Hærens Parkområde
2005**

Depotområde Brinkhus

-Drifts- og Plejeplan 2005-2019

Udgivet af Miljøministeriet,
Skov- og Naturstyrelsen
og Hærens Parkområde 2005

Tekst:	Holger Elme Nielsen, Skov- og Naturstyrelsen og Erling Krabbe, Skov- og Naturstyrelsen
Kort (bilag 1 og 2)	Niels D. Lisborg, Skov- og Naturstyrelsen Peter Larsen, Skov- og Naturstyrelsen
Bevoksningsliste (bilag 3)	Niels D. Lisborg, Skov- og Naturstyrelsen Peter Larsen, Skov- og Naturstyrelsen
Fotos	Erling Krabbe
Layout	Erling Krabbe
Forsideillustration	Den sjældne, nordiske plante Hønsbær findes på terrænet. Afbildet sammen med en harekil- ling. Tegning udført af Jeppe Ebdrup.
Tryk af omslag	Hillerød Grafisk ApS
Tryk af rapport	Hærens Parkområdes trykkeri, Hjørring
Tryk af kort	Hærens Parkområdes trykkeri, Hjørring
Indbinding	Hærens Parkområdes trykkeri, Hjørring
Aftale vedrørende kortmateriale:	Udsnit af Kort & Matrikelstyrelsens kortmaterialer er gengivet i henhold til tilladelse G18/1997.
Oplag af trykte planer:	75 eksemplarer
ISBN-nummer:	87-7279-654-5
ISBN-nummer internet:	87-7279-655-3
Hæftet kan i begrænset oplag rekvireres hos:	Hærens Parkområde, Att. miljølederen, Arsenalvej 33, 9800 Hjørring. Tlf.: 99241111
Hæftet kan endvidere læses på:	www.skovognatur.dk

Depotområde Brinkhus

Drifts- og Plejeplan 2005 - 2019

Nærværende drifts- og plejeplan for Depotområde Brinkhus stadfæstes hermed som gældende for perioden 2005 til 2019. Drifts- og plejeplanen er dog kun gældende så længe forsvaret ejer eller lejer arealet.

Hærens Parkområde, den 12/12 - 2005

Oberstløjtnant Henning U. Sørensen, Chef for Hærens Parkområde

Skov- og Naturstyrelsen, den 14/12 - 2005

Fg. kontorchef Mads Jakobsen
Driftsområdet, Skov- og Naturstyrelsen

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING.....	1
1 GENERELT OM DRIFTS- OG PLEJEPLANER.....	1
1.1 Formål og baggrund.....	1
2 BESKRIVELSE AF PLANPROCESSEN	2
2.1 Forudsætninger.....	2
2.2 Planens indhold	2
2.3 Planændringer	2
3 SÆRLIGT OM DRIFTS- OG PLEJEPLANEN FOR DEPOTOMRÅDE BRINKHUS	4
3.1 Baggrund	4
3.2 Aftalens virkning.....	4
STATUS.....	5
4 BESKRIVELSE AF DEPOTOMRÅDE BRINKHUS.....	5
4.1 Beliggenhed og landskab	5
Figur 4.1: Beliggenhed af Depotområde Brinkhus	5
4.2 Fredning.....	5
4.3 Den militære historie	5
4.4 Geologi.....	6
Figur. 4.2: Jordarts-kort over Depotområde Brinkhus	6
4.5 Korttegning	6
4.6 Registrering af arealtyper.....	8
Tabel 4.2: Det skovbevoksede areals fordeling til træarter 2003.....	11
Løvtræ i alt	11
Nåletræ i alt.....	11
I alt skovbevokset.....	11
4.7 Plejetilstand	12
FLORA OG FAUNA PÅ DEPOTOMRÅDE BRINKHUS	13
4.8 Flora	13
HEDENS FLORA	14
FLORA I SKOV OG KRAT.....	15
4.9 Fauna.....	17
4.10 Kulturhistoriske interesser.....	21
5 NUVÆRENDE MILITÆRE ANVENDELSE AF DEPOTOMRÅDE BRINKHUS	22
5.1 Depotområdets nuværende militære anvendelse (faciliteter og brug)	22
5.2 Gældende militære bestemmelser og restriktioner.....	22
1. Formål	22
6 FORSVARETS NUVÆRENDE DRIFT OG PLEJE AF TERRÆNET.....	26
6.1 Terrænvedligeholdelse.....	26
6.2 Naturpleje	26
6.3 Vildtpleje.....	26
6.4 Skovdrift.....	27
6.5 Ressourcer og materiel	27
7 HJORTIDIGE REGLER FOR OFFENTLIGHEDENS ADGANG	28
8 LOVMÆSSIGE BRUGSBEGRÆNSNINGER ELLER BINDINGER	29
8.1 Generel lovpraksis for forsvarets arealer	29
8.2 Planloven	29
8.3 Status i Nordjyllands Amts Regionplan 2001.....	30
8.4 Kommuneplanlægning	30
8.5 Naturbeskyttelsesloven.....	31
8.6 Offentlighedens adgang til forsvarets arealer	32
8.7 Plejepligt af beskyttede naturtyper og fortidsminder	33
8.8 Museumsloven.....	33
8.9 Vandløbsloven.....	34
8.10 Skovloven	35

<i>Figur 8.1: Fredskovspligtige arealer på Depotområde Brinkhus</i>	36
8.11 Deklarationsfredning af arealer	37
8.12 Vildtplejebestemmelser for forswarets arealer	37
8.13 Retningslinier for brug af sprøjtning og gødskning på forswarets arealer	38
FREMTIDIGE BEHOV OG ØNSKER	39
9 FORSVARETS FREMTIDIGE BEHOV OG ØNSKER	39
10 SKOV- OG NATURSTYRELSENS FORSLAG TIL BESKYTTELSE OG FORBEDRING AF NATURVÆRDIER OG OFFENTLIGHEDENS ADGANG	40
10.1 Forslag til en overordnet målsætning for områdets fremtidige naturtilstand	40
10.2 Forbedringer i plejen af hedearealer	40
10.3 Pleje, genopretning og beskyttelse af vådområder	41
10.4 Vandløb	41
10.5 Fremtidig pleje af slette- og agerarealer	41
10.6 Skovdrift	41
10.7 Kulturhistoriske interesser	42
10.8 Offentlighedens adgang	42
10.9 Vildtpleje	42
11 KOMMENTARER OG ØNSKER FRA EKSTERNE BIDRAGYDERE	43
11.1 Bidrag fra Nordjyllands Amt	44
11.2 Danmarks Naturfredningsforening	45
11.3 Danmarks Jægerforbund	46
AFVEJNING	48
12 AFVEJNING AF BENYTTELSE OG BESKYTTELSE	48
12.1 Vurdering af ønsker og forslag fra forsaret	48
12.2 Vurdering af ønsker og forslag fra Skov- og Naturstyrelsen	50
Kulturhistoriske interesser	51
12.3 Vurdering af ønsker og forslag fra eksterne bidragydere	51
PLAN	53
13 RETNINGSLINIER FOR DEN FREMTIDIGE ANVENDELSE AF DEPOTOMRÅDE BRINKHUS	53
13.1 Overordnede retningslinier	53
13.2 Målsætning for den militære benyttelse	53
13.3 Målsætning for områdets fremtidige naturtilstand	53
13.4 Fremtidig militær benyttelse og tilretning af Blivende Bestemmelser	54
13.5 Plejeforanstaltninger	55
Pleje af hedearealer	55
Pleje af slette og engarealer	56
Pleje af vådområder	57
13.6 Retningslinier for skovdrift	57
13.7 Retningslinier for vildtpleje	61
13.8 Retningslinier for brug af sprøjtning og gødskning	62
13.9 Nødvendige tilladelser til planens tiltag	62
13.10 Planændringer	63
13.11 Offentlighedens adgang til Depotområde Brinkhus	64
13.12 Prioriteret handlingsplan for pleje- og naturgenopretningstiltag	65
ØKONOMI	66
14 ØKONOMISKE KONSEKVENSBeregninger	66
14.1 Udregningsgrundlaget	66
14.2 Økonomisk overslag til naturpleje og genopretning	67
14.3 Samlet oversigt over drifts- og plejeplanens økonomiske konsekvenser	69
BILAG	71
15 OVERSigt over bilag	71
Bilag 1: Grundkort over Brinkhus Depotområde (i kortlomme bagest)	71

<i>Bilag 2: Drifts- og plejekort over Brinkhus Depotområde (i kortlomme bagest).</i>	71
<i>Bilag 3: Bevoksningsliste for Brinkhus Depotområde.</i>	71
<i>Bilag 4: Retningslinier for forsvarets anvendelse af skyde- og øvelsesterræner i relation til Naturbeskyttelseslovens §§ 3-4.</i>	71
<i>Bilag 5: Katalog over fortidsminder på Brinkhus Depotområde.</i>	71
<i>Bilag 6: Handlingsplan</i>	71
<i>Bilag 7: Ordensreglement for offentlighedens adgang til Brinkhus Depotområde</i>	71
<i>BILAG 8: HØRINGSSVAR OG TILBAGEMELDINGER I FORBINDELSE MED HØRING</i>	

INDLEDNING

1 Generelt om drifts- og plejeplaner

1.1 Formål og baggrund

Mange af forsvarets arealer indeholder store naturværdier i form af et rigt dyre- og planteliv samt store, sammenhængende landskaber. De påvirkninger, det åbne landskab har været udsat for, er ofte gået helt uden om forsvarets øvelsesterræner. Nogle terræner har ligget i naturtilstand i flere generationer, enkelte har aldrig været rørt, og den naturlige flora og fauna har haft gode muligheder for at udvikle sig frit.

Som led i forsvarets miljøstrategi bestemte Forsvarskommandoen i september 1993 ved bestemmelse om miljø- og naturbeskyttelse (FKOBST 610-6, SEP 1993), at der for hvert øvelses- og skydeområde skulle udarbejdes en drifts- og plejeplan.

Den 24. oktober 1995 indgik Forsvarskommandoen og Skov- og Naturstyrelsen en samarbejdsaftale, der sikrer en planlægning af drift og pleje for en række af forsvarets øvelsespladser samt skyde- og øvelsesterræner.

Formålet med en drifts- og plejeplan er at sikre, at der på forsvarets arealer opnås en tilfredsstillende balance mellem forsvarets behov for nødvendig uddannelse og træning af enheder under realistiske vilkår og hensynet til naturbeskyttelse og rekreative interesser.

Da planlægningen ønskes brugt som et redskab til beskyttelse og forbedring af naturværdier på forsvarets arealer, er amt og kommune, Danmarks Naturfredningsforening samt Friluftsrådet medinddraget som såkaldte eksterne bidragsydere ved udarbejdelsen. Samtidig er det forventningen, at amt og kommune, som de relevante myndigheder, gennem inddragelse i afvejningen mellem benyttelse og beskyttelse vil administrere relevant lovgivning med udgangspunkt i planen.

Drifts- og plejeplanlægningen vil dels tilvejebringe et ensartet grundlag for en flersidig forvaltning af forsvarets arealer og give medarbejdere i forsvaret en naturmæssig viden, herunder en forståelse for behovet og mulighederne for varetagelse af flersidige hensyn ved drift og pleje af arealerne.

Støjproblematikken i relation til naboer ligger uden for drifts- og plejeplanlægningsarbejdet, idet støj reguleres i henhold til miljøbeskyttelsesloven. Bestemmelser om støjregulering for er fastsat i "Bekendtgørelse om støjregulering af forsvarets øvelsespladser og skyde- og øvelsesterræner" (Bek. nr. 468 af 13. juni 2002). Depotområde Brinkhus er ikke underlagt støjregulering, og figurerer derfor ikke i denne bekendtgørelse.

2 Beskrivelse af planprocessen

2.1 Forudsætninger

I forbindelse med udarbejdelse af drifts- og plejeplanen er udgangspunktet, at skyde- og øvelsестerrænerne samt øvelsespladserne er udlagt som uddannelsesområder, og derfor fortsat skal kunne anvendes som sådan. Hertil kommer depotområder, hvor navnlig de sikkerhedsmæssige hensyn i forhold til offentlighedens adgang spiller en væsentlig rolle.

Drifts- og plejeplanen skal tydeliggøre terrænets naturhistoriske, kulturhistoriske og rekreative værdier og udstikke retningslinier for terrænets brug, beskyttelse og pleje, som tager hensyn til disse værdier, samtidig med at der opnås en tilfredsstillende løsning af forsvarets behov for uddannelsesaktiviteter.

Planen skal således rumme en afvejning mellem på den ene side forsvarets behov for øvelsesarealer og på den anden side samfundets interesse i en forsvarlig og langsigtet forvaltning af terrænets ofte meget store natur- og kulturværdier.

Som følge af den sikkerhedsmæssige risiko, der er forbundet med forsvarets aktiviteter, vil rekreative interesser (offentlighedens adgang til forsvarets areal) kun blive tilgodeset i det omfang, det er sikkerhedsmæssigt forsvarligt. Herudover kan hensynet til naturmæssige værdier påvirke mulighederne for rekreativ benyttelse.

De opstillede retningslinier i drifts- og plejeplanen skal være enkle for forsvaret at administrere i praksis.

2.2 Planens indhold

Planen skal :

- Kortlægge og afgrænse naturtyper, bevoksninger, veje, forsvarets anlæg etc.
- Beskrive de naturmæssige værdier og identificere de mest bevaringsværdige af disse samt påpege eventuelle behov/muligheder for forbedring af de naturmæssige værdier.
- Beskrive forsvarets nuværende benyttelse og drift af terrænet samt klarlægge forsvarets fremtidige behov.
- Beskrive den rekreative benyttelse af terrænet.
- Indeholde en afvejningen: Af forsvarets behov for benyttelse, af ønskerne om beskyttelse samt vurdere mulighederne for forbedring af naturværdier, kulturværdier og de rekreative muligheder.
- Anvise, hvorledes denne afvejning kan realiseres i praksis, herunder fastlægge retningslinier for terrænets fremtidige benyttelse, pleje og forbedring.
- Beregne de økonomiske konsekvenser af planens bestemmelser for forsvaret.

2.3 Planændringer

Drifts- og plejeplanen gælder for 15 år.

For til stadighed at holde planen over så langt et forløb tidssvarende og fleksibel, kan der løbende foretages ændringer i drifts- og plejeplanen, forudsat at aftaleparterne er enige. Som udgangspunkt kræver enhver afvigelse fra planens retningslinier, som de fremgår af planafsnittet en planændring. Der gælder dog en bagatelgrænse for kravet om planændringer. I

tvivlstilfælde om bagatelgrænsen bør parterne tilsvarende drøfte dette spørgsmål indbyrdes ud fra planens overordnede retningslinier.

Såfremt aftaleparterne ønsker ændringer i drifts- og plejeplanen, indsendes begrundede forslag til planændringer til modparten. Opnås der enighed, indsættes planændringen i den pågældende plan med gyldighed som en del af denne.

Planændringerne er således en løbende fortsættelse af planlægningsfasens dialog mellem parterne.

Udover planændringer kan dispositioner, der ligger udenfor planens rammer, kræve tilladelse fra relevante myndigheder.

3 Særligt om drifts- og plejeplanen for Depotområde Brinkhus

3.1 Baggrund

Som nævnt i indledningen har Forsvarskommandoen og Skov- og Naturstyrelsen indgået en aftale om planlægning af drift og pleje for en række af forsvarets områder.

En særskilt aftale om en drifts- og plejeplan for Depotområde Brinkhus blev endeligt indgået mellem Hærens Materielkommando i Hjørring og Skov- og Naturstyrelsen den 1. april 2003.

Depotområde Brinkhus er af forsvaret klassificeret som et såkaldt kategori III, niveau 3 område. Dette betyder at det er den lokale myndighed som er aftalepartner.

Drifts- og plejeplanlægningen forestås af Hærens Parkområde i samarbejde med Skov- og Naturstyrelsen.

I 2003 foretog Skov- og Naturstyrelsen en markgennemgang af arealet med henblik på udarbejdelsen af digitale kort over terrænet, og i juni 2002 blev der foretaget en biologisk registrering af området.

I forbindelse med udarbejdelsen af planen har Nordjyllands Amt, Sindal Kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet m.fl. haft lejlighed til at se terrænet ved en fremvisning den 12. august 2003 og til at fremsende bidrag og ønsker til planen. Endelig har bidragsyderne haft lejlighed til at kommentere planforslaget inden færdiggørelsen.

På et afvejningsmøde den 12. oktober 2004 i Hjørring blev de fremsatte ønsker fra forsvaret, Skov- og Naturstyrelsen og de eksterne bidragsydere til den fremtidige benyttelse, drift og pleje gennemgået og afvejet i forhold til hinanden.

3.2 Aftalens virkning

Drifts- og plejeplanen er bindende for de to aftaleparter, i dette tilfælde Hærens Parkområde (og efter den nye struktur fra januar 2007 den pågældende etablisementsforvaltende myndighed) og Skov- og Naturstyrelsen. Ved underskrift af planen forpligter aftaleparterne sig således til at efterleve og respektere planens fastsatte bestemmelser.

STATUS

4 Beskrivelse af Depotområde Brinkhus.

4.1 Beliggenhed og landskab

Depotområde Brinkhus ligger i Sindal Kommune ved Katsig Bakker i Vendsyssel mellem Hjørring og Frederikshavn umiddelbart sydfor landevej 35 ved Tolne. Det udgør i alt 101,3 ha, hvoraf knapt to tredjedele er skov og krat (ca. 65 ha), og ca. en fjerdedel er åbne lyng-Bakker. For beliggenheden se figur 4.1.

Terrænet anvendes af forsvaret til depotområde for forskellige ammunitionsstyper m.m. Der findes således et stort antal magasiner rundt om på terrænet. Området er indhegnet og der er p.t. ingen offentlig adgang.

Landskabeligt set består depotområdet af et kuperet, lyngklædt bakkelandskab med spredte enebærbuske samt partier med nåleplantager. Der findes også gammel bøgeskov samt elleskov langs det naturskønne vandløb Skærum Møllebæk, som strømmer gennem området. Terrænet huser flere sjældne plantearter samt fåtallige fugle- og dyrearter.

Figur 4.1: Beliggenhed af Depotområde Brinkhus (markeret med lilla firkant)

4.2 Fredning

Området er ikke fredet.

4.3 Den militære historie

Brinkhus Depotområde bestod oprindeligt af 3 landbrugsejendomme, Pinkrogen, Brinkhus og Krogsholt. Der er i dag (2005) kun bygningerne til Pinkrogen tilbage af de oprindelige bygninger.

Forsvaret (Krigsministeriet) opkøbte i 1950 dele af Brinkhusområdet og opførte i 1951/52 et mindre antal ammunitionsmagasiner, Hærens Magasiner.

I 1952 opkøbte forsvaret flere dele af området og opførte yderligere 10 magasiner til brug for Søværnet.

Grundkort (bilag 1)

Grundkortet viser status for arealanvendelsen på plantidspunktet (2003). I princippet medtages alt af betydning for drifts- og plejeplanlægningen. Kortet anvendes som grundlag for drifts- og plejekortet, samt for eventuelle andre temakort, som kan udarbejdes i tilknytning til planen.

Under grundkortets titel er terrænets samlede areal i hektar angivet. Grundkortet er desuden forsynet med en signaturforklaring samt en angivelse af målestoksforholdet.

På kortet inddeles terrænet i forskellige "*afdelinger*", dvs. delområder i en passende størrelse. Afdelingsgrænserne følger så vidt muligt genkendelige og permanente terrænlínier som f.eks. veje og hegn. Afdelingerne nummereres med fortløbende tal – i denne plan afd. 1- 4.

De enkelte afdelinger opdeles igen i "*litra*", der svarer til behandlingsenheder inden for den enkelte afdeling, dvs. arealer, der er ensartede med hensyn til f.eks. terræn, anvendelse, vækstforhold, træarter eller alder. Eksempler på litra er den enkelte mose eller eng i et større slettelandskab eller den enkelte skovbevoksning i et skovområde. Litra angives med et lille bogstav.

Til samtlige litra knyttes endvidere en to- eller trebogstavkode, en såkaldt "*anvendelseskode*", der angiver arealtypen (f.eks. HED for hede, SLE for græsslette). For de skovbevoksede arealer gælder det som hovedregel, at anvendelseskoden svarer til bevoksningens hovedtræart, mens den for de åbne arealer beskriver naturtypen i overensstemmelse med de beskyttede naturtyper i Naturbeskyttelsesloven (jvf. i øvrigt afsnit 8 – Lovmæssige brugsbegrænsninger eller bindinger).

Der kan ofte forekomme små arealer med en anvendelse, der adskiller sig fra den øvrige del af den pågældende litra, f.eks. et mindre krat på et hede- eller sletteareal. Disse små arealer ønskes markeret på kortet, men ikke udskilt som selvstændige litra med anvendelseskode, da de udgør en del af den naturtype de befinder sig på. Disse mindre arealer indtegnes med prikket linie på kortene (dvs. en ikke-litreret bevoksningegrænse).

Bevoksningsliste (bilag 3)

Til grundkortet hører en *bevoksningsliste*, der er en fortegnelse over terrænets afdelinger, litra og arealtyper (anvendelseskoder). For hver litra er angivet arealsummen i hektar (ha) samt supplerende bemærkninger. For skovbevoksede arealer findes tillige en række oplysninger, der beskriver bevoksningen nærmere, såsom anlægsår, indblanding, højde og diameter. Bevoksningslisten er således en uddybende nøgle til grundkortet.

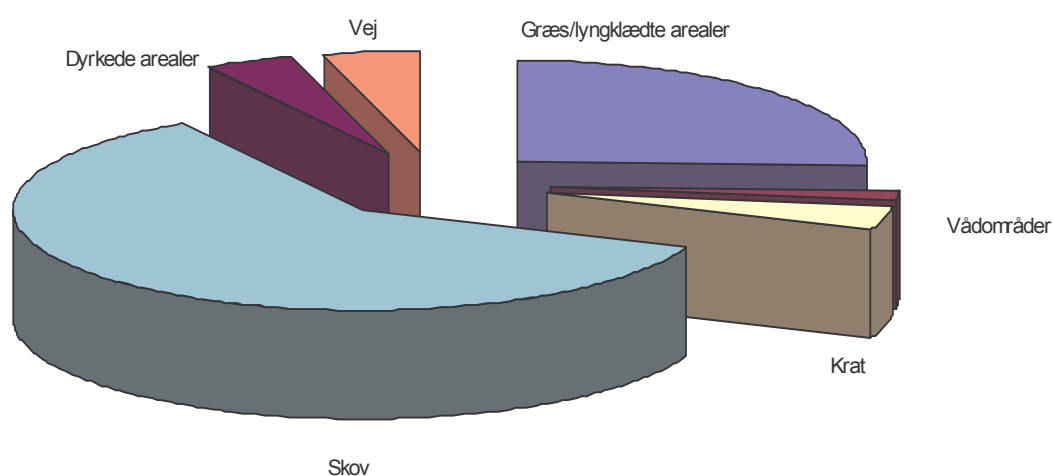
Drifts- og plejekort (bilag 2)

Drifts- og plejekortet er fremstillet på baggrund af ovennævnte grundkort og er en grafisk illustration af de fremtidige forskrifter og retningslinier vedrørende drift og pleje af terrænet beskrevet i drifts- og plejeplanen.

Med farver og særlige signaturer er fremhævet de områder, hvor der skal ske ændringer i anvendelsen, eller gennemføres særlige plejeforanstaltninger af hensyn til flora og fauna. Endvidere vises planlagte anlæg og beplantninger.

Fredskovsgrænser markeres ligeledes på drifts- og plejekortet.

4.6 Registrering af arealtyper

Figur 4.3 *Arealsammensætning af Depotområde Brinkhus*

Figur 4.3 illustrerer den procentvise fordeling af forskellige naturtyper på terrænet. Som det fremgår er skov og krat den dominerende naturtype, idet den udgør næsten 2/3. Herefter kommer lynghede, som udgør knap en fjerdedel af terrænet.

I nedenstående tabel 1 er den nøjagtige fordeling på naturtyper angivet.

Tabel 4.1: Arealers fordeling og sammensætning af arealtyper

Anvendelseskode på kort	Arealtyper	Areal i ha	Areal i %
Græs/lyngklædte arealer			
HED*	Hede	23,0	22,6
SLE	Slette	2,9	2,9
Vådområder			
SØ*	Sø	0,3	0,3
MOS*	Mose	0,3	0,3
ENG*	Eng	1,0	1,0
Skov og krat			
(Se træartsfordelingen i bilag 3)	Produktiv skov	61,3	60,5
KRT	Krat	3,9	3,9
Dyrkede arealer			
AGE	Ager	4,2	4,2
Veje			
VEJ	Vej	4,4	4,3
Anden anvendelse			
HUS	Hus og have	0,0	0
Total		101,3	100

* Arealerne er omfattet af og beskyttet i henhold naturbeskyttelseslovens § 3.

I det følgende er der redegjort for definition og afgrænsning af de enkelte arealtyper, som de er angivet på grundkortet. Der er ligeledes en kort beskrivelse af specielle forhold, der knytter sig til arealtyperne.

Åbne, græs- eller lyngklædte arealer

Hede (HED)

Hede udgør 23 ha, svarende til ca. 22 % af depotområdets samlede areal, og er dermed langt den største, ikke-træbevoksede naturtype på området.

Naturtypen hede er karakteriseret ved en hedevegetation med tydelig forekomst af karakteristiske dværgbuske, i Depotområde Brinkhus' tilfælde *hedelyng* og *revling*.

Naturmæssigt set er hede en vigtig naturtype på depotområdet, da arealerne er store og velbevarede uden gødskning, sprøjtning eller dyrkning i en lang periode. De største hedearealer er beliggende i den sydvestlige del af terrænet (afd. 2 og sydlige kant af afdeling 1), samt i det nordøstlige hjørne (afdeling 3). Der er tale om store, lyngklædte bakker og skrænter, under gradvis tilgroning.

Ligesom overdrev er også mange heder blevet inddraget til intensivt drevne landbrugsområder. I 1700-tallet havde de danske heder et samlet areal på ca. 7000 km², svarende til 1/6 del af Danmarks areal. I dag findes kun ca. 1200 km², svarende til 2-3% af landets areal.

Hedearealerne er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

Slette (SLE)

Slette udgør 2,9 ha, svarende til ca. 3 % af depotområdets samlede areal.

Slette er en betegnelse for landbrugsarealer, der drives med vedvarende græs, og som derfor kulturpåvirkes på den ene eller den anden måde. Opgivne marker med kulturpræg klassificeres også som slette. Slettearealerne udnyttes som regel landbrugsmæssigt i form af hø- eller græsslæt. Vegetationen bærer generelt præg af driften, således at den botanisk set er mindre interessant. Den består af nogle få arter, som favoriseres af den kraftige kulturpåvirkning, mens de typiske indikatorarter for overdrev forsvinder.

Slettearealerne på Brinkhusterrænet udgøres af vildtageren lille Fodermark nord for Pinkrog samt Store Fodermark i afdeling 4, samt et mindre areal nordøst herfor.

*Vådområder**Søer (SØ)*

Vandhullerne på depotområdet udgør tilsammen 0,3 ha, svarende til 0,3 % af det samlede område. Ved korttegningen er det den højeste vandstand, som er registreret enten ved markgenemgangen eller på de anvendte luftfotos der anvendes som grænse. Vandhuller over 100 m² er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

På Depotområde Brinkhus er der 3 søer, beliggende i terrænets vestlige del. De er oprindeligt opstået som opstemninger af et vandløb, men har for længst fået et naturligt dyre- og planteliv, og falder landskabeligt set naturligt ind i omgivelserne.

Vandhullerne og søerne er alle omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

Vandløb

Skærum Møllebæk, der løber fra syd mod nord ud til Uggerby Å, deler depotområdet i en vestlig og østlig del. I depotområdets sydlige matrikelgrænser er der to små sideløb, der løber til Møllebækken fra henholdsvis øst og sydvest. Flere småbække løber til Møllebækken på selve depotområdet. Nord for Pinkrog er der et vestfra kommende tilløb, der har forbindelse til de ovenfor omtalte søområder i den centrale, vestlige del.

Skærum Møllebæk er beskyttet i henhold til naturbeskyttelsesloven.

Mose

Der er en enkelt mose på området i den nordlige centrale del. Den udgør 0,3 ha, svarende til 0,3 % af områdets samlede areal. Det er et lille, åbent areal i tilknytning til Skærum Møllebæk. Mosen kaldes "Elefantgræsset" af de ansatte, på grund af den flotte bevoksning af store, gamle tuer af Topstar. Se endvidere beskrivelsen af mosens flora under afsnit 4.7.

Eng

I terrænets nordvestlige hjørne, fra den nu nedrevne bygning Brinkhus og mod øst, strækker sig et 1 ha stort engareal sig langs skellet mod syd og en grøft. Dette engareal er borforpagtet til en lokal landmand, og bliver benyttet som græsningsareal for kreaturer.

Engarealet udgør 1 % af terrænets samlede areal.

*Skov og krat**Skov*

Skovbevoksningerne med produktiv skov udgør i alt 61,3 ha, svarende til 60,5 % af områdets samlede areal. I nedenstående tabel er vist det træbevoksede areals fordeling på træarter. Af

det samlede skovareal er 63 % nåletræ (hovedsagelig rødgran) og 37 % løvtræ (især bøg og eg).

Skoven er nærmere beskrevet i afsnit 4.7 (plejetilstand), 4.8 (flora i skov) og 6.4 (driften).

Tabel 4.2: Det skovbevoksede areals fordeling til træarter 2003

Anvendelseskode på kort	Træart	Areal i ha
BØG	Bøg	9,1
EG	Eg	8,3
REL	Rødel	0,9
BIR	Birk	0,2
ALØ	Andet løv	4,1
Løvtræ i alt		22,6
RGR	Rødgran	25,2
SGR	Sitkagran	1,7
ÆGR	Ædelgran	2,3
DGR	Douglasgran	0,4
SKF	Skovfyr	0,3
LÆR	Lærk	0,6
BJF	Bjergfyr	3,5
FBF	Fransk bjergfyr	3,4
COF	Contortafyr	0,3
ANÅ	Andet nål	1,0
Nåletræ i alt		38,7
I alt skovbevokset		61,3

Krat (KRT)

Krat udgør i alt 3,9 ha, hvilket svarer til 3,9 % af depotområdets samlede areal. Krat er ikke-højstammede træ- og buskbevoksninger, som typisk er selvsåede. Oprindelsen kan både være fra hjemmehørende og forvildede træer og buske. Kratarealerne på depotområdet findes i tilknytning til heden, og er et resultat af gradvis tilgroning grundet manglende pleje.

Bygninger mv.

Hus og have (HUS)

På depotområdet er der udpeget 0,2 ha hus og have, svarende til 0,0 % af depotområdet. Det udgøres af Pinkrogens bygninger med tilhørende have.

*Veje**Vej (VEJ)*

Veje er defineret som bilfast vej, hvor almindelige køretøjer kan færdes året rundt. På Brinkhus Depotområde udgør vejnettet 4,4 ha, svarende til 4,3 % af det samlede areal.

*Dyrkede arealer**Ager(AGE)*

AGE udgør 4,2 ha svarende til 4,2 % af depotområdet. Ager er betegnelsen for dyrkede landbrugsarealer. Det er markerne i nordvestspidsen ved den tidligere Brinkhus ejendom der er tale om. Markerne forpagtes ud til en lokal landmand.

*Militære anlæg**Depoter*

Depoterne er ikke særskilt litreret. Deres placering fremgår af tappene på vejnettet på området.

4.7 Plejetilstand

Heden

Heden er under stærk tilgroning i Gyvel, Bjergfyr og forskellige løvtræer, og der bør hurtigst muligt foretages en omfattende førstegangspleje med henblik på genopretning .

Overdrev

Overdrevsarealer langs vejrabatter og på sydvendte skrænter er i god plejetilstand.

Skovarealerne

Det skovbevoksede areal udgør som tidligere nævnt ca. 2/3 af området areal. Skoven fremtræder i dag som en veldrevet produktionsskov, hvor de fleste bevoksninger er velpassede og i god sundhedstilstand.

På terrænet findes også gammel bøgeskov samt ellesump, som ikke har været drevet forstligt, men har fået lov at udvikle sig til naturskov. Disse skovbevoksninger har derfor med tiden opnået et højt naturindhold.

Skoven er etableret på tidligere landbrugsarealer fra midten af 1950'erne og frem til i dag. Skovudviklingen har fulgt tidens modeluner og de ældste bevoksninger er derfor domineret af nåletræ og indenfor den sidste halve snes år er der næsten udelukkende startet bevoksninger af løvtræ.

De skovbevoksede arealer har over årene været passet Forsvarets Bygningstjeneste med assistance fra Hedeselskabet.

Vådområderne

De 3 søer i den vestlige del er groet til langs kanterne i bl.a. pilekrat, og der bør lysnes op. Skærum Møllebæk skønnes derimod at være i god plejetilstand.

Skærum Møllebæk strømmer hastigt af sted igennem en frodig ellesump.

I midten af 1980'erne etablerede Nordjyllands Amt en fisketrappe på Skærum Møllebæk, lige nord for depotområdet.

I søen Øvre Gunge har der ifølge Hærens Parkområde været bundvendinger, og det sker faktisk med jævne mellemrum.

Flora og fauna på Depotområde Brinkhus

I juni 2002 foretog Skov- og Naturstyrelsen en grundig feltgennemgang af Depotområde Brinkhus arealer, med henblik på en registrering af områdets flora og fauna samt beskrivelse af dets plejetilstand.

Herudover er der indhentet oplysninger om områdets fauna hos den stedlige jagtofficer og jagtassistent, samt hos flere civilarbejdere, som alle har færdedes i området året rundt igennem en længere eller kortere årrække, og derfor har haft god mulighed for at få et overblik over dyrene og deres antal.

I litteraturen er områdets flora beskrevet og værdisat i Peter Winds "Oversigt over Botaniske Lokalteter. 9. Nordjyllands Amt", udgivet af Skov- og Naturstyrelsen i 1992 under lokalitetsnavnet "Lerbjerg" (lokalitetsnummer 1/23-1), som er navnet på en gård umiddelbart vest for depotområdet.

4.8 Flora

Brinkhus området har en artsrig og spændende flora på de åbne hede- og overdrevsbakker, med mange karakteristiske arter. De åbne arealer er dog truet af accelererende tilgroning i selvsået *Gyvel* og *Bjergfyr*.

I Peter Winds "Oversigt over Botaniske Lokalteter. 9. Nordjyllands Amt", udgivet af Skov- og Naturstyrelsen i 1992 under lokalitetsnavnet "Lerbjerg" (lokalitetsnummer 1/23-1) er Brinkhus klassificeret med lokalitetskoden "+ E II s", hvilket betyder en overdrevsbiotop af "meget stor botanisk betydning". Det er desuden en "dårlig undersøgt" og "sårbar lokalitet". Klassificeringen som værende af "meget stor botanisk betydning" skyldes forekomsten af 5-19 såkaldte "B-arter", som defineres som sjældne, halvsjældne eller biotopstypiske arter. De sjældnere arter på terrænet er *Hønsebær*, *Kambregne*, *Langstillet Filtrose* og *Brombær*-arten *Rubus dasiphyllus*.

Hede- og overdrevsindikatorer, som forekommer på terrænet, er *Enebær*, *Guldblomme*, *Kattefod*, *Nikkende Kobjælde*, *Alm. Månerude* og *Lav Skorsonér*.

Udover ovennævnte beskrivelse registrerede Skov- og Naturstyrelsen i juni 2002 områdets flora på de forskellige naturtyper, som beskrevet nedenfor.

Hedens flora

Ud fra en naturbeskyttelsesmæssig betragtning udgør heden på Brinkhus området den mest bevaringsværdige naturtype. Formentlig har hele området oprindeligt været et kuperet, lyngklædt hedebakkeområde, men er fra 1940'erne og fremefter blevet tilplantet med hovedsageligt nåleskovplantager. I dag er det hovedsageligt i afdeling 1 og 2 at heden endnu kan ses i større, sammenhængende stykker.

Ud over selve tilplantningerne er den resterende hede også truet af hastig tilgroning i *Gyvel*, selvsåede *Bjergfyr* og den invasive plante *Rynket Rose*. Flere hedestrækninger er endvidere domineret af *Bølget Bunke*, og er således på vej til at blive til græshede. Visse steder er heden invaderet af små, selvsåede *Bævreasp*. Specielt i afdeling 2 og omkring den store fodermark er gyvelen blevet meget dominerende.

Heden på Brinkhus er bevaringsværdig, da den ud fra floraen at dømme tydeligvis har haft en lang kontinuitet. Der er generelt en meget tæt og varieret bevoksning af mange forskellige dværgbuskarter, kombineret med forekomst af en række sjældne eller fåtallige arter.

Karakterplanter på heden er *Hedelyng*, *Revling*, *Ene*, *Rensdyrlav*, *Pillestar*, *Krybende Pil*, *Sandstar*, *Tyttebær*, *Mosebølle*, *Tormentil-Potentil*, *Lyngsnerre* og *Bølget Bunke*. På skyggefulde, nordvendte skrænter ses herudover *Blåbær*, *Engelsød*, *Skovstjerne*, *Hvid Anemone*, *Alm. Kohvede*, *Lilje-Konval*, *Majblomst*, *Ørnebregne*, *Alm. Mangeløv* og den sjældne *Hønsebær*. Sidstnævnte er en nordisk plante, som i Danmark hovedsageligt findes i Vendsyssel. En del steder på de åbne, soleksponerede hedeskrænter ses mindre bestande af den prægtige og sjældne hedeplante *Guldblomme*. Andre karakterarter er *Lav Skorsoner*, *Alm. Månerude*, *Kattefod*, *Nikkende Kobjælde* og *Kambregne*.

Af mere almindelige hede- og overdrevsarter som blev registreret i området skal nævnes *Alm. Kongepen*, *Alm. Røn*, *Bjerg-Rørhvene* (bestandsdannende), *Blåmunke*, *Eng-Brandbæger*, *Gyl-denris*, *Gyvel*, *Mangeblomstret Frytle*, *Stjernestar*, *Gråpil*, *Seljerøn*, *Sølv-Potentil*, *Bidende Ranunkel*, *Stor Fladstjerne*, *Gul Snerre*, *Læge-Ærenpris*, *Alm. Syre*, *Smalbladet Vikke*, *Alm. Stedmoderblomst*, *Alm. Mælkeurt*, *Hvid Okseøje*, *Håret Høgeurt*, *Blåhat*, *Liden Skjaller*, *Fløjlsgræs*, *Stjernestar*, *Håret Frytle*, *Alm. Kællingetand*, *Brombær*, *Gederams* og *Alm. Røn*.

På steder hvor der kun er små hedestykker omgivet af bevoksning får heden næsten karakter af små skovlysninger. Her ses de store, gamle enebærbuske tydeligt at være trængt. Franky Valley i sydøsthjørnet er et eksempel herpå, samt områderne omkring Laboratoriet. Her er stadig *Hedelyng*, men også *Bjergrørhvene* og kraftig busk- og træindvandring af *Rødel*, *Rødgran*, *Sitkagran*, *Bjergfyr*, *Skovfyr* og *Bævreasp*.

Langs vejene i området, på Knudsens Plads hvor den gamle bygning Krogsholt lå, samt på flere sydvendte skrænter findes en mere overdrevslignende vegetation, som er opstået på den tørre sandjord som følge af de regelmæssige slåninger af rabatten. Her ses flere steder ses mindre bestande af orkideen *Skov-Gøgelilje* samt den fåtallige og smukke *Tjærenellike*. Desuden *Sølv-Potentil*, *Hedelyng*, *Læge-Ærenpris*, *Engbrandbæger*, *Hvid Okseøje*, *Gul Snerre*, *Alm. Kællingetand*, *Blåhat*, *Blæresmelde*, *Håret Høgeurt*, *Bitter Bakkestjerne*, *Lupin*, *Prikbladet Perikon*, *Vellugtende Gulaks*, *Fløjlsgræs*, *Gul Kløver*, *Hvid Okseøje*, *Gyvel*, *Lancetvejbred*, *Alm. Røllike*, *Knavel*, *Rundbælg*, *Alm. Hundegræs*, *Markbynke*, *Smalbladet Høgeurt*, *Alm. Kongepen*, *Blåhat*, *Tveskægget Ærenpris*, *Hundeviol*, og *Engelskgræs*. På sandmarken ved den store vildtager er der nu fin overdrevsflora: *Alm. Torskemund*, *Hedelyngklatter*, *Alm. Kællingetand*, *Bølget Bunke*, *Fløjlsgræs*, *Lancet-Vejbred* samt en bestand på ca. 25 *Skov-Gøgeliljer*. Selve vildtageren er dækket af *Rødknæ*, *Hvid Okseøje* og *Alm. Stedmoderblomst*. En tidligere bålplads/fyldplads eller håndgranatbane i vestkanten af afdeling 4 rummer tørbundsflora på sandbund af *Rundbælg*, *Gyvel*, *Rødknæ*, *Sandskæg*, *Blåmunke*, *Harekløver*, *Alm. Stedmoderblomst*, *Hvid Okseøje*, *Gåsemad*, *Alm. Kællingetand* og *Smalbladet Vikke*.

Flora i skov og krat

De gamle nåleplantager af *Rødgran*, *Sitkagran*, *Fransk Bjergfyr* og *Ædelgran* er ret mørke i bunden og uden megen plantevækst. Som bundflora ses spredt forekomst af almindelige arter som *Bølget Bunke*, *Alm. Mangeløv*, *Majblomst*, *Alm. Kohvede*, *Skovsyre*, *Alm. Kaprifolie*, *Alm. Røn*, *Hindbær*, *Engelsød* og *Alm. Hyld*.

I en lille birkebevoksning ses urtevegetation i bunden af *Burresnerre*, *Hindbær*, *Alm. Mangeløv*, *Miliegræs* og *Blåbær*.

Som bundflora i en egebevoksning ses *Bølget Bunke*, *Majblomst*, *Bjergrørhvene*, *Hindbær*, *Stor Nælde* og *Alm. Mangeløv*.

I Contorta-, Fransk Bjergfyr og Bjergfyrbevoksninger er bundfloraen repræsenteret af *Blåbær*, *Korbær*, *Alm. Kaprifolie*, *Hindbær*, *Stor Nælde* og *Alm. Kvik*.

Den gamle bøgeskov i østhjørnet er naturskovsagtig. Den er præget af lave, vrangestammer, og en del døde stammer. Bunden er helt uden vegetation, og er dækket af bøgeblade. Der ses dog lidt *Skovsyre* og *Hvid Anemone*.

Bøgeskoven i den østlige del af terrænet bærer præg af typisk Vendsyssel-bøgeskov, med vrang, flerstammede, lave træer, såkaldte bøgerøller.

Flora i vådområder

Langs Skærum Møllebæk er der et selvsået bælte af løvtræer i form af *Rødel*, *Pil*, *Alm. Hyld*, *Stilkeg* og *Alm. Hæg*, med en frodig bundflora af bl.a. *Blåbær* og *Alm. Mangeløv*. Langs den fugtige kant ses også *Gul Fladbælg* og *Vild Kørvel*. Skoven langs bækken er naturskov, og rummer en stor variation med mange aldersklasser af træer samt udgåede træer med svampefrugtleger. Sammen med den rentvandede, uregulerede, strømmende bæk på grus- og sandbund udgør denne skovstrækning en særlig naturoplevelse.

I nordenden af terrænet er der et lille, åbent moseområde i tilknytning til bækken. Her står en flot bestand af store, gamle tuer af *Topstar*, og mosen kaldes derfor "Elefantgræsset" af de ansatte. Her står desuden *Kærtidsel* og puder af mosset *Jomfruhår*. I vestkanten af Elefantgræsset er der pilebuske. Mosefladen er omgivet af stejle skrænter med *Ene* og *Bølget Bunke*, med er under tilgroning i bl.a. *Ørnebregne*.

I sydenden af den gamle bøgeskov i det østlige hjørne af terrænet, hvor hegnet slår et knæk, strømmer der en liflig bæk med sandbund. Bækken er et lille sidevandløb til Skærum Møllebæk. Her gror elletræer langs bækken. Der er en rig bundflora, med *Bidende Ranunkel*, *Stinkende Storkenæb*, *Vandkarse*, *Milturt* og *Stor Nælde*.

Som skelgrænse mod syd ved Laboratoriet i afdeling 4 strømmer Skærum Møllebæks østlige gren. Det er en frodig ellesump langs vandløbet, med bunddække af *Alm. Kvik*, *Alm. Mangeløv*, *Eng-Nellikerod*, *Alm. Mjødurt*, *Bidende Ranunkel*, *Vandmynte*, *Skov-Padderok*, *Hvid Anemone*, *Hindbær*, *Majblomst*, *Stor-Konval* og *Lilje-Konval*. Der bliver fældet i ellesumpen.

I afdeling 1 ligger 3 mindre søer, som er opstået som følge af 3 gamle opstemninger af det lille tilløb til Skærum Møllebæk. Det er et kuperet terræn, og de 3 søer ligger med niveau-spring i forhold til hinanden. Den øverste sø, kaldet Øvregunge, er en ret stor sø på ca. 75-80 m i længden og 35 m i bredden. Den har ret stejle skrænter, og derfor ikke meget mosevegetation. Søen er lavvandet, og med mudder og blade i bunden. I selve søen ses som vandplanter kun *Grønalger*, og på den smalle bred vokser *Skov-Padderok*, *Alm. Mangeløv* og *Vandmynte*. På en lille ø i søen vokser *Kærtidsel*.

Den mellemste sø kaldes Mellemgunge. Det er et lille, langstrakt vådområde, som har karakter af mose. Her er en rig mosevegetation. Vådområdet er dækket af *Kærstar*, samt *Bredbladet Dunhammer*, *Engkarse*, *Smalbladet Mærke*, *Gråpil*, *Kærtidsel*, *Lysesiv* og *Spaghnummos*. Kun ved udløbet ses åbent vand. Langs kanten vokser de sjældne planter *Hønsbær* og *Kambregne*.

Ved Pouls Pyt vokser den sjældne Kambregne

Den nederste sø kaldes Pouls Pyt, opkaldt efter den tidligere jagtofficer Poul Vestergaard. Det er den største af de 3 søer, med en udstrækning på ca. 100 x 50 m. Det er en dyb, udgravet sø med stejle brinker. Søen forekommer ret død, med grumset vand. Langs kanten ses druknede træer og pilekrat, hvilket kunne tyde på en pludselig vandstandshævning. På vandfladen vokser lidt *Alm. Vandranunkel*. Ved den fugtige nordkant står en lille bestand af orkideen *Plettet Gøgeurt* på ca. 10 eksemplarer, som den eneste forekomst på terrænet. Desuden vokser her *Lysesiv*, *Kærstar*, *Bredbladet Dunhammer*, *Gul Fladbælg*, *Løvefod*, *Trævelekrone*, *Engkarse*, *Kragefod*, *Alm. Sumpstrå*, *Kæruld sp.* og *Smalbladet Mærke*. I vestenden af søen ses et tæppe af *Bukkeblad*. Langs sydkanten af søen vokser bl.a. *Kambregne*, *Hønssebær* og *Mosebølle*.

4.9 Fauna

Pattedyr

Jagtofficer Barkan Smedstrup Christensen og jagtassistent Frank Tønnings, Hærens Materielkommando, oplyste i oktober 2004 følgende om pattedyrfaunaen på Depotområde Brinkhus:

Muldvarp forekommer på terrænet, hvilket ses på de mange muldvarpeskud.

Vandflagermus ses om sommeren jage ved skumringstid over søen Pouls Pyt.

Hare var tidligere fåtallig, men er i de senere år blevet mere talrig. Dette har muligvis sammenhæng med tilbagegangen af ræv på grund af ræveskab. Der ses nu en del harer på terrænet, specielt om foråret, mere sjældent om efteråret, hvor de formentligt søger ind i bevoksninger. Hare kan af og til ses på græsplænen i haven ved Pinkrog. Der er ikke blevet skudt hare i forbindelse med jagter på Brinkhus.

Egern forekommer yderst fåtalligt, men er dog set flere gange, senest i 2003.

Ræv har tidligere haft en stor bestand, men har i de seneste tre år været helt forsvundet på grund af sygdommen skab. Den er dog svagt på vej tilbage igen. Således blev der for første gang i lang tid skudt en rævehvalp i 2004. Der skønnes nu at være en enkelt rævefamilie på terrænet. Der er flere store, gamle rævekomplekser på skrænterne i den gamle bøgeskov i terrænets østkant.

Grævling yngler, og forekommer med 1-2 familier. Der er set unger, og der er grævlingegrave i området syd for skydebanen samt i bøgeskoven i øst.

En ubestemt *Mår*, men formentligt *Skovmår*, er set ved de Spanske Ryttere ved hedestykket øst for Pinkrog.

Det mindste mårdyr *Brud* er set en enkelt gang ved højskoven nord for de 3 søer.

Brinkhusområdet rummer en stor bestand af *Råvildt*. Efterårsbestanden skønnes at ligge på 40-60 stykker. Dette er et meget højt tal i forhold til terrænets størrelse på kun ca. 100 ha, men skyldes formentlig det meget kuperede og afvekslende terræn med fine fødeforhold og dække og mulighed for mange territorier.

Kronvildt forekommer uregelmæssigt som strejfer, op til fem dyr men normalt kun ca. tre. De ses hyppigst i højskoven nord for Pouls Pyt, og der er fundet skrab. *Kronvildt* er sidst set i 2002.

Dåvildt forekommer også som strejfer, en-to stykker, men de ses til gengæld hvert år. De ses normalt ved de spanske ryttere.

Miljøleder Henning Dehn beretter i oktober 2004 følgende historie: I 1980'erne havde den nærliggende Skårupgård *Vildsvin* under hegn. En orne og en so slap ud, og de tog fast ophold i Brinkhusterrænet. Året efter fik de to grise, og det følgende år tre grise. Jagtofficeren på HMAK lagde i denne periode kartofler ud til dyrene. Senere blev ornen kørt ned på Rammelhøjvej (Lendum-Tolne landevejen) vest for terrænet, og efterfølgende blev soen skudt af krybskytter. Den blev senere fundet af politiet i en dybfryser i Skagen. De fem unger forsvandt, og der er ikke set vildsvin på terrænet siden.

Fugle

Der er en rig og varieret fuglefauna på Brinkhus Depotområde. Ynglefuglefaunaen blev grundigt registeret i juni 2002 af Skov- og Naturstyrelsen.

Af særligt interesse skal fremhæves forekomst af de fåtallige ynglefugle *Grønspætte*, *Rødrygget Tornskade*, *Misteldrossel*, *Halemejse*, *Musvåge*, *Natugle*, *Dompap*, *Rødstjert*, *Lille Korsnæb* og *Grønsisken*.

Grønspætte forekommer med 1 par, og er bl.a. set i bevoksninger omkring de åbne græsningsarealer ved den nu nedrevne gård Brinkhus, samt i løvskoven langs Skærum Møllebæk. Områdets mange myretuer danner fødegrundlag for *Grønspætten*.

Et enkelt par *Rødrygget Tornskade* blev fundet i et gyvelkrat ved Mellemfodermark.

Et enkelt par *Misteldrossel* blev fundet ynglende i et bjergfykrat i terrænets nordøstlige hjørne.

Halemejse yngler med et enkelt par i ellesumpen langs Skærum Møllebæk, og *Dompap* yngler i bøgeskoven i østenden (1 par).

En *Natugle* familie har i mange år ynglet i et træ ved bygningen Pinkrog, men da det blev fældet flyttede uglefamilien over i skorstenen. Efter dette blev repareret er uglerne desværre forsvundet.

1-2 par *Musvåger* yngler på terrænet.

I egeskoven ved den gamle gård Brinkhus blev i 2002 fundet et par ynglende *Rødstjert*, og i nåleskovene forekommer enkelte ynglepar af *Grønsisken* og *Lille Korsnæb*.

Herudover blev der i juni 2002 optalt følgende mere almindelige ynglefugle på depotområde Brinkhus: *Blishøne* (1 par i Pouls Pyt), *Fasan* (er nyindvandret og forekommer nu ynglende med nogle få "par"), *Ringdue* (10 par), *Gøg* (1 "par"), *Stor Flagspætte* (5 par), *Skovpiber* (8 par), *Solsort* (17 par), *Sangdrossel* (8 par), *Rødhals* (16 par), *Jernspurv* (3 par), *Munk* (5 par)

langs åen), *Havesanger* (1 par langs åen), *Tornsanger* (2 par), *Gransanger* (9 par), *Løvsanger* (11 par), *Fuglekonge* (5 par), *Gærdesmutte* (12 par), *Krage* (2 par), *Skovskade* (1 par), *Topmejsje* (3 par), *Musvit* (10 par – bl.a. 1 par i mejsekasse i haven ved Pinkrog), *Blåmejsje* (1 par i ellesump langs bækken), *Sortmejsje* (11 par i nåleskov), *Tornirisk* (4 par), *Bogfinke* (32 par) og *Gulspurv* (11 par).

Af rastende, ikke-ynglende fugle forekommer *Fiskehejre* ved søerne og Møllebækken, og *Landsvaler* ses raste over søerne.

En natur i juni 2002 gav et negativt resultat med hensyn til ugler, natravn, skovsneppe mv.

Overkonstabel Niels Peter Sørensen, Hærens Materielkommando, som er ornitolog, oplyser at han har iagttaget rastende *Rød Glente* og trækkende *Fjeldvåge* over terrænet. Endvidere oplyser kaptajn Frank Tønnings, Hærens Materielkommando, at han har set den sjældne *Isfugl* ved Pouls Pyt og ved Skærum Møllebæk, og han har endvidere fundet et *Ravnepar* på terrænet. Skovfoged Knud Sonne, Hedeselskabet, har set *Vandstær* ved søen Øvre Gunge.

Padde og krybdyr

Frank Tønnings oplyser, at der i Pouls Pyt yngler *Butsnudet Frø*. Der kan ses mange ægklumper og haletudser i søen om foråret. Der ses også *Butsnudet Frø* omkring Skærum Møllebæk. Herudover er der fundet *Skrubtudse* på terrænet.

Hugorm er set på Brinkhus i lyngterrænet, men er tilsyneladende megen sjælden. Den er kun truffet en enkelt gang, af Barkan Smedstrup Christensen, i begyndelsen af 1990'erne, ved lyngstien langs Store Fodermark.

Stålorm er derimod meget almindeligt forekommende. Den ses bl.a. ofte på vejene.

Frank Tønnings oplyser at *Skovfirben* træffes almindeligt på terrænet ved de kortklippede vejrabatter og sydvendte skrænter.

Fisk

Jagtassistent Frank Tønnings oplyser, at der i søen Pouls Pyt forekommer *Suder* og *Skaller*. Der har tidligere hvert år været udsat *Regnbueørred* i Pouls Pyt, men de er nu væk. I søen Øvregunge blev der ifølge Barkan Smedstrup Christensen tidligere udsat 10 *Karper*, men også de er forsvundet.

I Skærum Møllebæk forekommer der også fisk. Barkan Smedstrup Christensen har observeret små ørreder på ca. 15 cm. – formentligt *Bækørred*. Og han har endvidere ved flere lejligheder med års mellemrum i december måned, ved høj vandstand efter regn, observeret store *Havørred* i Møllebækken på strækningen mellem Pinkrog og "Elefantgræsset". Der er formentligt tale om strejfende gydefisk. Skærum Møllebæk er et sidevandløb til Uggerby Å.

Civilarbejder Flemming Isaksen, Hærens Materielkommando, som er ivrig lystfisker, har i modsætning hertil, trods eftersøgning igennem perioden 2001 – 2003, aldrig konstateret fisk i Møllebækken. Derfor er havørreder i Møllebækken formentligt en undtagelse. Nordjyllands Amt har ifølge miljøleder Henning Dehn, Hærens Materielkommando, i 1980'erne etableret en fisketrappe i Skærum Møllebæk umiddelbart på grænsen af terrænet i skovhjørnet vest for indkørslen.

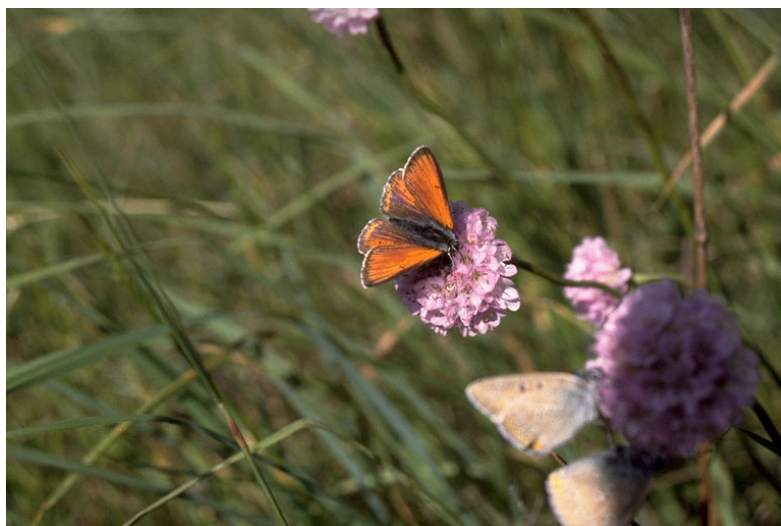
Dagsommerfugle

I juni 2002 under Skov- og Naturstyrelsens feltgennemgang blev der registreret følgende dagsommerfuglearter på Depotområde Brinkhus: *Skråstregbredpande*, *Stor Bredpande*, *Sortåret Hvidvinge*, *Græsrandøje*, *Engrandøje*, *Violetrandet Ildfugl*, *Alm. Blåfugl*, *Engblåfugl*, *Argusblåfugl* og *Foranderlig Blåfugl*.

Forekomsten af flere af disse arter vidner om tilstedeværelsen af velbevarede overdrevs- og hedearaler, som har henligget i naturtilstand igennem en længere årrække. Det drejer sig om ildfuglen og blåfuglene.

Flere af arterne er fåtallige, og er derfor optaget på den såkaldte Rødliste 97 over truede, sjældne og sårbare dyre- og plantearter i Danmark. Det drejer sig om de 3 sårbare arter *Engblåfugl*, *Violetrandet Ildfugl* og *Argusblåfugl*.

Dagsommerfuglefaunaen på Depotområde Brinkhus bør undersøges nærmere. I henhold til de danske arters udbredelseskort i Michael Stoltzes bog ”Danske Dagsommerfugle” bør der navnlig søges efter Gråbåndet Bredpande, Kommabredpande, Skovperlemorssommerfugl, Klitperlemors-sommerfugl og den truede Hedepletvinge.

Den sjældne *Violetrandet Ildfugl* findes på heder på Brinkhus-terrænet.

Natsommerfugle

Natsommerfuglefaunaen er ikke undersøgt.

Under Skov- og Naturstyrelsens feltregistrering iagttoges en vrimmel af ubestemte natsommerfugle i lyngvegetationen. Natsommerfuglefaunaen bør undersøges nærmere af lepidopterologer.

Øvrige insekter

Ikke undersøgt.

Der sås mange *Skarnbasser* på terrænet i juni 2002.

Bløddyr

Ikke undersøgt.

Sort Skovsnegl er almindelig i bøgeskoven i den østlige del af terrænet.

4.10 Kulturhistoriske interesser

Terrænet blev gennemgået for fortidsminder den 6. juli 2004 af Skov- og Naturstyrelsens kulturhistoriske ekspert Erling Buhl.

Der er ikke registreret fredede fortidsminder i området.

Det Kulturhistoriske Centralregister omtaler imidlertid to anlæg på Brinkhus terrænet, Sb. nr. 66 og Sb. nr. 67 i Tolne sogn. Der er tale om såkaldte ”sognebeskrivelsesnumre” for to kulturhistorisk stedfæstede punkter.

De to anlæg er angivet på vedlagte drifts- og plejekort, bilag 2 bagest i nærværende plan. Anlæggene befinder sig i afdeling 1, litra n – dvs. i vestkanten af bjergfyrbevoksningen på bakken sydvest for Pinkrog.

I registret står der følgende om Sb. 66: En grav, rundhøj fra oldtid. Usikker klassifikation (1938). Lokaliteten mangler opfølgning. Af berejsningen forestået i 1923 af berejser J. Brøndsted, Nationalmuseet fremgår af der er tale om en *”Rund Høj paa Bakketop, lyngklædt i Hede. 1,50 m. høj, 16-18 m. i Tværmaal. Affladet top. Vindblæst i V. Ved s. Højfod en Sten. NØ Side afgravet.”* I 1938 blev stedet atter berejst af T. Mattiassen fra Nationalmuseet. Konklusionen er *”Næppe Oldtidshøj”*.

Om Sb. 67 fremgår tilsvarende, at den blev berejst i 1923 af J. Brøndsted, som i berejser teksten skriver: *”Rund Høj paa Bakketop, lyngklædt i Hede. 1 m. høj, 10-12 m. i Tværmaal. Vindblæst i N. Ligger paa s. Ende af samme mindre Bakkedrag, paa hvis n. Ende Høj (sb.) 66 ligger”*. Ved berejsning i 1938 skriver berejser T. Mathiassen: *”næppe Oldtidshøj”*.

De to sb-numre blev besigtiget af Skov- og Naturstyrelsen den 6. juli 2004. Styrelsens repræsentant er enig i, at der næppe er tale om gravhøje. Det anbefales dog, at der ikke graves på stedet, og at man skal kontakte det lokale museum hvis der skal graves, så det kan konstateres om der er oldtidsminder på stedet eller ej.

Se endvidere bilag 5 i nærværende plan, med katalog over fortidsminderne.

5 Nuværende militære anvendelse af Depotområde Brinkhus

5.1 Depotområdets nuværende militære anvendelse (faciliteter og brug)

- Hærens Parkområde benytter ammunitionsmagasinerne/ammunitionsværkstedet. Derfor benyttes det dagligt ved anvendelse af materiel i form af lastvogne og trucks i området.
- Hjemmeværnet benytter dele af terrænet til hundetræning 1 gang ugentligt i perioden februar til medio maj og august og september.
- Hærens Parkområde benytter dele af området til træning af sine vagthunde, det foregår ca. 1 gang hver 14. dag året rundt.
- Orienteringsløb såvel militære som civile afholdes max 5 gange årligt.
- Militære enheder benytter området nogle få gange om året til bl.a. handlebaner og bivuaeringsøvelser (overnatning).
- Garnisonskommandanten afholder få jagter.
- Der afholdes lejlighedsvis udflugter fra diverse militære enheder i området.
- Der er ikke etableret kulisser/målområder.

5.2 Gældende militære bestemmelser og restriktioner

De gældende militære bestemmelser og restriktioner, som fremgår af Garnisonskommandanten i Hjørings Blivende Bestemmelser for brug af Brinkhusområdet (BB7) pr. august 2005, er gengivet nedenfor:

1. Formål

Formålet med nærværende bestemmelse er at:

- Fastsætte procedure for rekvirering.
- Fastsætte retningslinier for tildeling.
- Fastsætte bestemmelse for brug af terrænet.
- Sikre en hensigtsmæssig og koordineret brug af Brinkhusområdet til
 - Øvelser
 - Øvelseskørsel
 - Hundetræning
 - Jagt m.v.

2. Gyldighedsområde

Bestemmelsen er gældende for militære brugere, enheder ved Hjemmeværnet og civile brugere.

3. Generelle forhold

3.1

Terrænets primære anvendelse er ammunitionsdepot.

Terrænet kan anvendes til andre formål i den udstrækning, det er foreneligt med arbejdet i Ammunitionsdepotet og under skyldig hensyntagen til terræn- og vildtpleje og belastning af veje m.v.

3.2

Egentlig øvelsesvirksomhed bør så vidt muligt søges placeres i perioderne:

- 1. januar – 15. april
- 15. juli – 1. september

og bør af hensyn til vildtplejen ikke finde sted i perioderne

- 15. april – 31. maj
- 1. oktober – 30. november.

3.3

Eventuelle skader på veje og terræn skal meldes til Kaserneelementet/Stabsafdelingen/Hærens Parkområde (Kaserneelementet).

3.4

Kaserneelementet skal orientere:

- Ammunitionsdepotet.
- Jagtofficeren
- Om tildelinger af området.
- Ammunitionsdepotet og Jagtofficeren høres, hvis ønsket brug af terrænet berører arbejdet i Ammunitionsdepotet henholdsvis vildtplejen (incl. jagt).

3.5

Efter øvelsesvirksomhed foretager den brugende enhed indsamling i det benyttede terræn af efterladte øvelses effekter såsom ammunitions hylstre og minestrimler m.m.

4. Særlige forhold

Af hensyn til vildtplejen i Brinkhusområdet fastsættes følgende begrænsninger/regler for områdets brug:

- Der skal tages videst muligt hensyn til den tilstedeværende vildtbestand ved områdets benyttelse.
- I perioden 15. april til 31. maj er skydning og brug af anden form for løs ammunition ikke tilladt.
- Dyrevildt og især afkom heraf må ikke berøres.

- Hunde skal føres på en sådan måde, at vildt ikke udsættes for overgreb.
- Eventuelle skader på vildt skal straks meddeles Kaserneelementet eller Jagtofficeren.
- Brug af åben ild er forbudt med mindre, der er meddelt særlig tilladelse i det enkelte tilfælde.

5. Rekvirering af området

Området rekvireres ved skriftlig rekvisition til Kaserneelementet, idet rekvisitionen skal angive oplysninger om:

- Bruger
- Periode.
- Formål.
- Terrænets benyttelse (antal personer i området og beskrivelse af aktiviteterne).
- Terrænområder (refererer til kort)

Rekvisition skal ske så tidligt som muligt og senest 1 måned før Brinkhusområdet ønskes benyttet af myndigheden.

Der må regnes med fortrinsret for først indkomne rekvisitioner, idet Kaserneelementet dog kan fravige denne hovedregel, når særlige forhold taler herfor.

Rekvisition af området dækkende en periode på 1 kalenderår anbefales.

Opmærksomheden henledes på, at rekvisitioner af Brinkhusområdet i månederne oktober og november ikke kan forventes imødekommet af hensyn til vildtplejen.

6. Særlige bestemmelser for benyttelse af Brinkhus til Hjemmeværnets hundetræning

1. Træningens omfang

Der fastsættes en ugentlig træningsdag/-aften ifølge et helårligt program, der inden udsendelse aftales med Kaserneelementet/Stabsafdelingen/Hærens Parkområde (Kaserneelementet). Herudover kan der afholdes særlige arrangementer (konkurrencer m.v.) efter aftale med Kaserneelementet.

2. Træningsområdets begrænsning

Træningen skal foregå i områdets nordvestlige del, begrænset mod vest og nord af hegnet, mod øst og syd af bækken. Færdsel på det bortforpagtede landbrugsareal må kun finde sted i den udstrækning, der ikke er kreaturer på arealet. Aftale træffes med forpagteren. Som ”alternativt træningsområde” benyttes markarealet syd for Pinkrog, begrænset af bækken, skoven mod øst og syd af vejen.

Træningens gennemførelse

- Træningen skal foregå under ledelse af en ansvarlig hundetræner fra Hjemmeværnet, og hundeførerne skal være uniformerede. Der skal vises tilbørligt hensyn til områdets medarbejdere og beboere samt til fugle- og dyrelivet. Træning i umiddelbar nærhed af vildtfoderpladser og på fodermarker bør undgås. I vildtets yngletid (15. april til 15. juli)

skal hundene være koblede ved al færden uden for ”træningsområde”. I øvrigt skal hundene være under konstant opsyn og normalt koblede uden for den egentlige træning.

- På større jagtdage og i en periode på ca. 14 dage forinden kan hundetræning ikke finde sted (sådanne jagter afholdes normalt 3. lørdag i månederne oktober og november samt medio december)
- Skilte og andet træningsmateriale, der benyttes under træningen, skal inddrages ved træningsdagens afslutning.
- Indkørsel til området sker fra Rammelhøjvej og fra Frederikshavnsvej til plads. Parkering foregår på pladsen i det nordvestlige hjørne og på vejen syd for Pinkrog.

3. Øvrigt

Henvendelse til Kaserneelementet vedrørende brug m.v. af området bedes rettet til kaserne-mesteren tlf. nr. 9924 1860 eller via central tlf. nr. 9924 1111, lok. nr. 1860.

6 Forsvarets nuværende drift og pleje af terrænet

6.1 Terrænvedligeholdelse

HPKO (Hærens Parkområde) slår græs langs vejene og op langs magasinhalene (dørene). Der udføres den nødvendige vedligeholdelse af vejene i form af fejning og rydning af sne i vinterhalvåret. Derudover foretages skovdrift, dette udføres af Hedeselskabet efter Forsvarets Bygningstjeneste anvisninger.

6.2 Naturpleje

Lyngpleje og anden terrænpleje har hidtil været udført af ekstern entreprenør (Det Danske Hedeselskab). Der har været tale om slåning af mindre hedestykker på skråninger, samt forsøg på rydning af gyvel. Bortset herfra har terrænplejen kun bestået af skovdrift.

6.3 Vildtpleje

Jagtofficer Barkan Smedstrup Christensen oplyser følgende om vildtplejen på terrænet:

Fodring af vildtet og selektiv afskydning

Der foretages ikke nogen egentlig fodring af vildtet, som i den altovervejende grad udgøres af råvildt.

Dog er der anlagt tre flerårige vildtagre med græs. Disse er tilsåede i samråd med jagtkonsulent Peter Have, Nordjyllands Statsskovdistrikt.

Agrene er beliggende på Den Store Fodermark, Knudsens Plads og Den Lille Fodermark nord for Pinkrog.

Der findes aldrig faldvildt, i de strenge vintre, ligesom foderstanden på de nedlagte dyr må betegnes som god.

Denne gode stand som bestanden er i, er dog blevet rigtig tydelig efter en lidt hård afskydning der blev foretaget i 2001-03. Kropsvægten var efterhånden faldet til 6 – 8 kg for efterårslammene og voksne dyr på 14 -16 kg. var almindeligt forekommende. Dette er nu afhjulpet og det må formodes, at den vigende kropsvægt skyldtes en for stor bestand på reviret i højere grad end egentlig mangel på føde.

Regulering

Der har i de senere år ikke været foretaget regulering af kragefugle.

Rævebestanden har på grund af skab været så lille, at der ikke har været afholdt rævejagter i området. Selv om rævene er begyndt at vende tilbage, er der ikke planer om rævejagter før end bestanden er meget bedre genetableret.

Redekasser

Der er opsat et større antal redekasser i området til gavn for de ynglende fugle. Ligesom der er etableret et mindre antal andehuse i forbindelse med Gungerne og Pouls Pyt.

6.4 Skovdrift

Skovfoged Knud Sonne, Helselskabet, har i 25 år stået for den praktiske udførelse og pasning og pleje af skov og naturarealer på Depotområde Brinkhus.

Knud Sonne oplyser følgende om terrænets og skovens pleje:

- at der for 25 år siden ikke var gyvel på arealet.
- at der dengang var 25 år gammel nåleskov (gran), der ikke så for godt ud. I 1980'erne var der mange røde og skrantende rødgraner. Der blev faktisk udarbejdet en konverteringsplan til løv- og blandingsbevoksninger dengang, det vil sige til mere stabile bevoksninger af de røde rødgraner. Men rødgranerne rettede sig og fremtræder i dag som sunde og pæne bevoksninger.
- at der over årene er plantet Lærk, Skovfyr, Douglasgran, Edelgran, Stilkeg og Bøg. Eg er ofte valg som hovedtræart.
- at de ældste, nu 55-årige, rødgranbevoksninger anses for hugstmodne nu (i 2005) - til konvertering mod stabile og robuste løvtræbevoksninger efter naturnære principper.
- at skovene (Rødel mm.) omkring Møllebækken samt selve vandløbet har ligget urørt i de 25 år Knud Sonne har passet skoven. og sikkert også inden.
- Knud Sonne kan frygte for at evt. afbrænding af hedearealer vil kunne fremme spiringen af gyvel. (pga. varmepåvirkningen).

6.5 Ressourcer og materiel

Der er afsat begrænsede ressourcer og materiel, og kun til simpel vedligeholdelse af vejnettet og rabatterne samt magasinhalene. Der er ikke afsat materiel til anden form for pleje, idet lyngpleje og anden terrænpleje hidtil har været udført efter behov af ekstern entreprenør (Det Danske Hedeselskab). Der har været tale om slåning af mindre hedestykker på skråninger, samt forsøg på rydning af gyvel. Dette er sket i tråd med de igangværende skovdriftopgaver.

7 Hidtidige regler for offentlighedens adgang

Depotområde Brinkhus er et lukket militært område, afspærret langs grænserne af et højt trådhegn.

Der er af sikkerhedsmæssige grunde ikke offentlig adgang til området.

Dog afholdes som nævnt orienteringsløb, såvel militære som civile max fem gange årligt.

8 Lovmæssige brugsbegrænsninger eller bindinger

8.1 Generel lovpraksis for forsvarets arealer

De gældende regler for benyttelsen af offentligt ejede arealer er som hovedregel ligeledes gældende for benyttelsen af forsvarets arealer. Der gælder dog tillige for anvendelsen af forsvarets arealer, at det skal være muligt for forsvaret at gennemføre den nødvendige uddannelse af danske soldater. I det omfang forsvarets benyttelse af arealerne til uddannelses- og øvelsesvirksomhed kan gennemføres, og sikkerhedsmæssige hensyn ikke taler imod, skal offentlighedens adgangsmuligheder til forsvarets arealer søges tilgodeset under hensyntagen til den nødvendige beskyttelse af naturen.

Afvejningen i nærværende drifts- og plejeplan mellem den militære benyttelse og naturbeskyttelseshensynene på terrænet forventes derfor at foregå i et samarbejde mellem de statslige myndigheder (Forsvaret og Skov- og Naturstyrelsen) og de administrerende myndigheder ved amt og kommune, således at administrationen af relevant lovgivning sker ud fra en samlet vurdering.

I det følgende er gennemgået de lovgivningsmæssige brugsbegrænsninger eller bindinger, som har særlig relevans for Depotområde Brinkhus. Udover de nævnte, findes der et antal love og bekendtgørelser, som regulerer forhold i det åbne land, f.eks. bekendtgørelsen vedrørende anvendelse af slam, spildevand og kompost til jordbrugsformål.

8.2 Planloven

Planloven (LBK nr. 883 af 18/08 2004) har til formål at sikre en overordnet planlægning og hensigtsmæssig udvikling i hele landet og i de enkelte amtskommuner og kommuner. Loven skal samtidig sikre, at planlægningen forener de samfundsmæssige interesser, og medvirke til at værne om landets natur og miljø.

Hvor den overordnede landsplanlægning varetages af *landsplandirektiver*, udstikkes retningslinier for den enkelte amtskommune og i Hovedstadsområdet i *Regionplaner*. Regionplanerne må ikke stride imod landsplanmæssige interesser (landsplandirektiver). De omfatter en periode på 12 år (men revideres hvert 4. år). Regionplanerne udpeger bl.a. områder med særlig naturbeskyttelsesinteresse, beliggenhed af skovrejsningsområder, kvaliteten af vandløb og søer samt områder med drikkevandsinteresse. Det er den enkelte amtskommune (i Hovedstadsområdet HUR), der er planlægningsmyndighed for regionplanerne.

For den enkelte kommune skal der foreligge en *kommuneplan*. Kommuneplanen fastlægger en hovedstruktur for hele kommunen og angiver de overordnede mål for udvikling og arealanvendelse i kommunen. Kommuneplanen må ikke stride imod regionplanen.

Kommunalbestyrelsen kan endvidere udarbejde *lokalplaner*. Hvor kommuneplanerne gælder for hele kommunen, gælder lokalplanerne for et enkelt område og fastlægger mere detaljeret, hvordan området skal se ud. Lokalplaner skal altid udarbejdes før der gennemføres større bygge- og anlægsarbejder, herunder nedrivning af bebyggelse. Afgørelsen af om der foreligger lokalplanpligt i den konkrete situation træffes af kommunalbestyrelsen ud fra en samlet vurdering. Opførelse af stationære kulisse-anlæg på et militært terræn i landzone er et eksempel på et anlæg, som normalt vil kræve udarbejdelse af en lokalplan.

Kommunen er planlægningsmyndighed for såvel kommuneplaner som lokalplaner.

Zoneinddeling

I planlovens kap. 7 opdeles landet i byzoner, sommerhusområder og landzoner, og begrænsninger for anvendelse i de enkelte zoneområder defineres.

Depotområde Brinkhus er beliggende i landzone. I henhold til planlovens § 35 må der i landzone ikke uden tilladelse fra landzonemyndigheden (Sindal kommune) foretages udstykning, opføres ny bebyggelse eller ske ændring i anvendelsen af bestående bebyggelse og ubebyggede arealer.

Afgørelsen af om zonetilladelse er påkrævet træffes af Sindal kommune. På forsvarrets arealer vil opførelse af nye bygninger altid kræve zonetilladelse, og etablering eller flytning af permanente, militære anlæg og opstilling af faste terrænpunkter normalt kræve zonetilladelse.

Det er Sindal kommune der træffer afgørelse om, hvorvidt der kræves zonetilladelse.

Anlæg m.v., som etableres midlertidigt, men som ikke er fjernet inden 1 måned fra etablering, regnes som permanente.

8.3 Status i Nordjyllands Amts Regionplan 2001

Vandløb

(K5 og K6) Depotområde Brinkhus gennemskæres fra syd til nord af Skårup Møllebæk, som er en del af Elling Å-systemet, der har udløb til Ålbæk bugt vest for Hirsholmene. Vandløbet er målsat til Gyde- og ynglevand for laksefisk. Lige nordfor "Pinkrog" er der tilløb til vandløbet fra et mindre vandløb fra vest. Ligeledes er der i sydenden af Depotområde Brinkhus tilløb af nok et vandløb, der følger det sydlige skovbryn mod øst.

(K1) Ligger i regionale naturområder hvor det nordvestlige hjørne af Brinkhusområdet ligger i område med særlige drikkevandsinteresser.

(K2) store områder er skovrejsning uønsket – falder sammen med hedearealer.

(K3) NV del (meget lille stykke) er endvidere markeret som "Nitratfølsomme indvindingsområder". Der er "skovrejsningsområde" og "indvindingsoplande" lige vest og nordfor Brinkhus.

(K4) Kulturmiljøer – kirker - og uforstyrrede landskaber - udpeget lavbund – ingen af disse er i Brinkhusområdet.

(K7) I forbindelse med naturbeskyttelse og økologiske forbindelser – ligger Brinkhus i et grønt markeret område, som er skov (Økologiske forbindelser – naturområder og de forbindelser, der kæder dem sammen).

8.4 Kommuneplanlægning

I "Kommuneplanen for Sindal Kommune 1997-2008" er Depotområde Brinkhus beliggende i Hovedområde 50 (Tolne-Mosbjerg), Delområde 83 (70-89 er åbent land) på side 44 er en beskrivelse af området 50.83.00: Tolne land syd.

Områdernes anvendelse administreres af Nordjyllands Amt, som landzonemyndighed.

De fælles rammebestemmelser fremgår af side 2.

I udviklingsplanen (p 20-21) ligger det nordvestlige hjørne af Brinkhus Depotområde i indvindingsopland i forhold til "område med særlig drikkevandsinteresse".

8.5 Naturbeskyttelsesloven

Naturbeskyttelsesloven (LBK nr. 884 af 18/08 2004) skal medvirke til at værne landets natur og miljø så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet. Naturbeskyttelseslovens generelle beskyttelsesbestemmelser omfatter bl.a. en række naturtyper, beskyttelseslinier for nogle markante landskabselementer samt offentlighedens adgang. Desuden indeholder ændringen af loven i 2004 bl.a. bestemmelser, der gennemfører EU's direktiv om beskyttelse af vilde fugle (EF-fuglebeskyttelsesdirektivet) samt dele af EU's Habitatdirektiv om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter.

Beskyttede naturtyper m.v.

Naturbeskyttelsesloven (NBL) indeholder en række bestemmelser om beskyttelse af naturtyper. Det drejer sig om:

- ♦ Søer, vandløb, heder, moser, strandenge, ferske enge og biologiske overdrev (NBL § 3)
- ♦ Klitfredede arealer (NBL §§ 8-11).

I det følgende gives en kort beskrivelse af, hvilke restriktioner der gælder for de beskyttede naturtyper, der forefindes på Depotområde Brinkhus. Der henvises i øvrigt til siderne 20-53 i Skov- og Naturstyrelsens "Vejledning om registrering af beskyttede naturtyper" fra 1993. Bemærk dog at naturtypen overdrev er omdefinert (se nedenfor).

Søer og vandløb

Der må ikke foretages ændring i tilstanden af naturlige søer, hvis areal er på over 100 m², eller af vandløb eller dele af vandløb, som af miljøministeren efter indstilling fra amtsrådet er udpeget som beskyttede efter loven. Dette gælder dog ikke for sædvanlige vedligeholdelsesarbejder i vandløb.

Søer mindre end 100 m² er beskyttede, når de ligger i en af de beskyttede naturtyper, hvis samlede areal er på 2500 m² og derover. Søen vil her være beskyttet som en integreret del af området. Derudover er søer under 100 m² beskyttede, når de indgår som en del af et beskyttet vandløb eller ligger inden for fredskov.

Heder, moser, overdrev og ferske enge

Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af heder, moser, strandenge og strandsumpe, biologiske overdrev samt ferske enge, når sådanne naturtyper enkeltvis, tilsammen eller i forbindelse med søer er større end 2500 m² i sammenhængende areal. Det skal her bemærkes, at *fortsat pleje* af arealerne i form af slåning, græsning o.lign. ikke strider imod denne bestemmelse.

Med ændringen af loven i 2004 slås det fast, at den beskyttede naturtype "overdrev" fremover defineres som såkaldte "biologiske overdrev", dvs. at det er områdets botaniske kvalitet, der er afgørende for, om området kategoriseres som overdrev, og ikke dets kulturhistorie, dvs. tidligere driftshistorie.

Småbiotoper mindre end 2500 m² er i øvrigt omfattet af beskyttelsesordningen, hvis de støder op til eller indgår i arealer med andre beskyttede naturtyper, og det samlede areal er 2500 m² eller derover.

Skov- og Naturstyrelsen har udarbejdet nogle generelle retningslinier for administrationen af de generelle beskyttelsesbestemmelser i naturbeskyttelseslovens §§ 3, set i forhold til forsvarsrets anvendelse af øvelsespladser og skyde- og øvelsesterræner. Retningslinierne vedlægges som bilag 4.

Beskyttelseslinjer

Udover ovennævnte, generelle naturtype-beskyttelse fastsætter naturbeskyttelsesloven beskyttelseslinjer for en række markante landskabselementer:

- ♦ Strande (NBL § 15) - 300 m.
- ♦ Søer og åer (NBL § 16) – 150 m.
- ♦ Skove (NBL § 17) – 300 m.
- ♦ Fortidsminder (NBL § 18) – 100 m.
- ♦ Kirker (NBL § 19). – 300 m.

Generelt gælder at der ikke må foretages terrænændringer eller opføres bygninger og lignede inden for denne linie. Se nedenfor. Beskyttelseslinjerne administreres af amtet.

Søer og åer

Inden for en afstand af 150 m fra søer med en vandflade på mindst 3 ha og for vandløb, der er registreret med en beskyttelseslinje i henhold til tidligere lovgivning, er der forbud mod at placere bebyggelse (bygninger, skure, campingvogne, master m.v.), foretage ændringer i terrænet, beplantning o.lign. Midlertidige terrænændringer som nedgravning af ledninger kræver ikke dispensation, såfremt terrænet straks retableres til det oprindelige udseende. Vandløb med beskyttelseslinjer er vandløb, der pr. 01/09 1983 var klassificeret som offentlige, og som havde en bundbredde på mindst 2 m.

Skov

Indenfor en afstand af 300 m fra skove er der normalt forbud mod at placere bebyggelse. Denne bestemmelse gælder dog ikke for nye anlæg til egentlige forsvarsformål, der placeres indenfor de naturlige rammer af bestående forsvarsanlæg.

Fortidsminder

Der må ikke foretages ændring i tilstanden af arealet inden for 100 m fra fortidsminder, der er beskyttet efter bestemmelserne i museumsloven. Ligeledes må der ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende.

Forbudet gælder dog ikke for:

- ♦ landbrugsmæssig drift bortset fra tilplantning,
- ♦ gentilplantning af skovarealer, der ligger i en afstand af mindst 2 m fra fortidsmindet,
- ♦ beplantning i eksisterende haver samt
- ♦ sædvanlig hegning på jordbrugsejendomme.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Ifølge den lovændring, som træder i kraft pr. 1. oktober 2004, skal amtsrådet iværksætte de foranstaltninger, som fremgår af Natura 2000-planen efter lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder, dvs forvaltningsplaner for hvert internationalt naturbeskyttelsesområde med henblik på at sikre en gunstig bevaringsstatus. På statsejede arealer skal de udarbejdede driftsplaner (f.eks. i statsskovene og på forsvarets arealer) for ikke-fredskovspligtige arealer indgå i Natura 2000 planen. Depotområde Brinkhus indgår ikke i et Natura 2000 område.

8.6 Offentlighedens adgang til forsvarets arealer

I forbindelse med spørgsmålet om offentlighedens adgang til forsvarets arealer skal der henvises til **lov nr. 336 af 6/6-1991** ”om forbud mod ophold på og færdsel gennem forsvarets skydeområder og andre militære områder”, hvorved Forsvarsministeren kan fastsætte forbud mod

færdsel. Til loven findes bekendtgørelse nr. 64 af 30. januar 2002: "Bekendtgørelse om forbud mod ophold på og færdsel gennem forsvarets skydeområder og andre militære områder" Fra bekendtgørelsens § 1, stk. 2 fremgår det bl.a., at offentlighedens adgang: "...dog tilgodeses, når hensynet til sikkerhed samt uddannelses- og øvelsesvirksomhed tillader dette. Bestemmelser om offentlighedens adgang til det enkelte øvelsesområde skal fremgå af drifts- og plejeplanen, ordensreglementet samt af afspærringsforanstaltningerne, herunder tilkendegivelser ved forbudstavler."

Retningslinierne er beskrevet i forsvarets bestemmelse: FKOBST 610-4, pkt. 8.

Hvad angår offentlighedens adgang på Depotområde Brinkhus er det forsvarets vurdering, at områdets karakter og anvendelse ikke er forenelig med offentlig adgang. Terrænet vil derfor fortsat være lukket for publikum.

8.7 Plejepligt af beskyttede naturtyper og fortidsminder

Forsvaret har som en statslig arealforvaltende myndighed pligt til at pleje de af sine arealer, som er registreret som beskyttede naturtyper. Dette fremgår af "Vejledning om naturbeskyttelsesloven", udgivet af Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen 1993, afsnit 16.5 sd. 157, som lyder:

Efter lovens § 52, stk. 1, har amtskommuner og kommuner, som ejer ikke fredede arealer, der omfattes af bestemmelserne om beskyttede naturtyper og sten- og jorddiger i lovens § 3 og § 4, stk. i og om fortidsminder i §§ 12-13 pligt til at pleje disse. Denne pligt gælder dog ikke for vandløb og søer.

Plejepligten indebærer, at den pågældende myndighed har ansvaret for, at de pågældende områder ikke varigt skifter karakter. Dette opnås ved fra tid til anden at fjerne f.eks. selvsåede træer fra hede- eller engarealer.

Når staten ikke udtrykkelig er nævnt, skyldes det, at det forudsættes, at de statslige arealforvaltende myndigheder løbende træffer de foranstaltninger, som er nødvendige for at holde deres arealer i en rimelig stand. Det bemærkes, at amtskommunerne i forbindelse med udøvelse af tilsynet i medfør af lovens § 73 kan gøre statslige arealforvaltende myndigheder opmærksom på eventuel manglende pleje.

8.8 Museumsloven

Museumsloven (Lov nr. 473 af 7/6 2001 med senere ændringer) varetager den arkæologiske kulturarv. Den arkæologiske kulturarv omfatter spor af menneskelig virksomhed, der er efterladt fra tidligere tider, dvs. strukturer, konstruktioner, bygningsgrupper, bopladser, grave og gravpladser, flytbare genstande og monumenter og den sammenhæng, hvori disse spor er anbragt.

Findes der under jordarbejder fortidsminder eller en for den pågældende lokalitet usædvanlig naturhistorisk naturgenstand, som er beskyttet efter museumsloven, skal arbejdet straks standses og fundet anmeldes til kulturministeriet eller det nærmeste statslige eller statsanerkendte kulturhistoriske museum. Denne beslutter snarest, om arbejdet kan fortsætte, eller om det eventuelt skal indstilles, indtil der er foretaget en arkæologisk undersøgelse.

Det skal nævnes at bestemmelsen omkring nærmere undersøgelser af usædvanlige naturhistoriske naturgenstande forventes anvendt yderst sjældent.

Alle kendte arkæologiske fund er registreret i Nationalmuseets sogneregister med et sognebeskrivelsesnummer ("Sb.nr."). Numrene er fortløbende indenfor de enkelte sogne. Fredede fortidsminder er udover ovennævnte nummer tillige forsynet med et fredningsnummer ("Fr.nr") og registreret i Kulturarvsstyrelsen.

Beskyttelse af fortidsminder

Frem til 1. oktober 2004 har synlige fortidsminder været beskyttet efter naturbeskyttelsesloven, men er derefter overført til museumsloven, som således gælder for samtlige fortidsminder. Beskyttelseslinjen i forhold til fortidsminder findes dog stadig i naturbeskyttelsesloven.

Beskyttelsen af fortidsminder inderbærer et forbud mod at ændre tilstanden. Der må endvidere ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, der fastlægger skel gennem fortidsminder.

På fortidsminder og inden for en afstand af 2 m fra dem må der ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes, og der må ikke anvendes metaldetektor.

Beskyttelse af sten- og jorddiger

Beskyttelse af jord- og stendiger er pr. 1. oktober 2004 overført fra naturbeskyttelsesloven til museumsloven.

Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af sten- og jorddiger og lignende. Ved sten- og jorddiger forstås menneskeskabte forhøjninger af sten, jord, græstørv eller lignende materialer, der fungerer eller har fungeret som hegn og har eller har haft til formål at markere administrativ ejendoms- eller anvendelsesmæssige skel i landskabet.

Ved ændringer forstås ethvert jordarbejde i diget – f.eks. etablering af gennemkørsler, fjernelse af digestrækninger, frapløjning eller afskrælning af diget, fjernelse af rødder og stød fra bevoksning.

Bevoksningen på diget er ikke beskyttet, men kan uden dispensation skæres ned – dog må rødder og stød ikke fjernes.

Fra 1. august 2001 er den generelle beskyttelse af sten- og jorddiger udvidet til at gælde:

- alle stendiger
- andre diger (jorddiger), der er angivet på det sidst reviderede kortværk fra Kort og Matrikelstyrelsen 1:25000 (4 cm kort) før 1. juli 1992 fra det pågældende område
- alle offentligt ejede diger
- alle diger på og ved beskyttede naturtyper som enge, overdrev, heder o.lign. - uanset om de er vist på de trykte kort eller ej.

På kortbilagene til denne plan er indtegnet de sten- og jorddiger, som Skov- og Naturstyrelsen har konstateret ved markregistrering, eller som fremgår af 4 cm kort.

8.9 Vandløbsloven

Med vandløbsloven (LBK nr. 882 af 18/08 2004) tilstræbes det at sikre, at vandløb kan benyttes til afledning af vand under hensyntagen til de natur- og miljømæssige krav til vandløbskvaliteten, som er fastsat i henhold til anden lovgivning.

Vandløbsloven omfatter alle vandløb, grøfter, kanaler, rørledninger og dræn samt søer, damme og andre lignende indvande, *som har betydning for mere end en enkelt ejendom.*

Loven regulerer en række forhold vedrørende vandløb, heriblandt vandløbenes almindelige benyttelse, vedligeholdelse, restaurering og regulering samt anlæg af nye vandløb og etablering af udpumpningsanlæg, broer, opstemningsanlæg m.m.

Vandløb inddeles administrativt i offentlige og private vandløb. De offentlige vandløb er endvidere inddelt i amtsvandløb og kommunevandløb, som udgangspunkt efter størrelse og betydning. Amtet er vandløbsmyndighed for amtsvandløb mens kommunen er vandløbsmyndighed for kommunevandløb og private vandløb.

For offentlige vandløb udarbejder vandløbsmyndigheden et regulativ, som indeholder bestemmelser om vandløbets skikkelse eller vandføringsevne, vedligeholdelse og restaureringsforanstaltninger samt andre relevante forhold.

For private vandløb kan der af kommunalbestyrelsen fastsættes bestemmelser om vandløbets vedligeholdelse.

Langs naturlige eller i regionplanen højt målsatte vandløb (såvel offentlige som private) og søer er der i medfør af vandløbslovens § 69 udlagt beskyttelsesbræmmer i 2 m's bredde. Indenfor bræmmen er der forbud mod dyrkning, jordbehandling m.v.

Herudover gælder en række generelle bestemmelser for alle vandløb, uanset om de er offentlige eller private. Udover bestemmelser vedrørende vedligeholdelse, sejlads m.v. gælder således bl.a. at vandløbsmyndigheden skal godkende følgende: Regulering af vandløbets skikkelse, herunder forløb, bredde, bundkote og skråningsanlæg; sænkning af vandstanden i eller tørlægning af søer; anlæg af nye vandløb; anlæg af broer, overkørsler eller lignende; anlæg eller ændring af opstemningsanlæg eller andre anlæg, der kan hindre vandets frie løb eller i øvrigt kan være til skade for vandløbet.

Vandløbsloven angiver en godkendelsesprocedure for ovennævnte ændringer.

8.10 Skovloven

Skovloven (LBK nr 453 af 09/06/2004) har til formål at bevare og værne landets skove og hertil forøge skovarealet. Skovloven omfatter fredskovspligtige arealer som er:

- 1) Arealer, som miljøministeren har besluttet skal være fredskovspligtige.
- 2) Arealer, der i matriklen eller tingbogen er noteret som majoratsskov.
- 3) Arealer med skov, der ejes eller erhverves af stat, kommuner eller folkekirke, arealer, der ejes af disse, og hvor skov etableres eller indfinder sig, samt tilhørende arealer uden træbevoksning

Dvs. at de træbevoksede arealer på Depotområde Brinkhus er fredskov.

Loven har også til formål at fremme bæredygtig drift af landets skove. Bæredygtig drift betyder inddragelse af såvel økonomiske som økologiske og sociale værdier. Det enkelte fredskovspligtige areal skal administreres ud fra en helhedsbetragtning hvor det tilstræbes at:

- 1) fremme opbygningen af robuste skove,
- 2) sikre skovens produktion,
- 3) bevare og øge skovenes biologiske mangfoldighed og
- 4) sikre, at hensynet til landskab, naturhistorie, kulturhistorie, miljøbeskyttelse og friluftsliv kan tilgodeses.

I offentligt ejede skove skal der lægges særlig vægt på de hensyn, der er nævnt i ovenstående punkt 3 og 4.

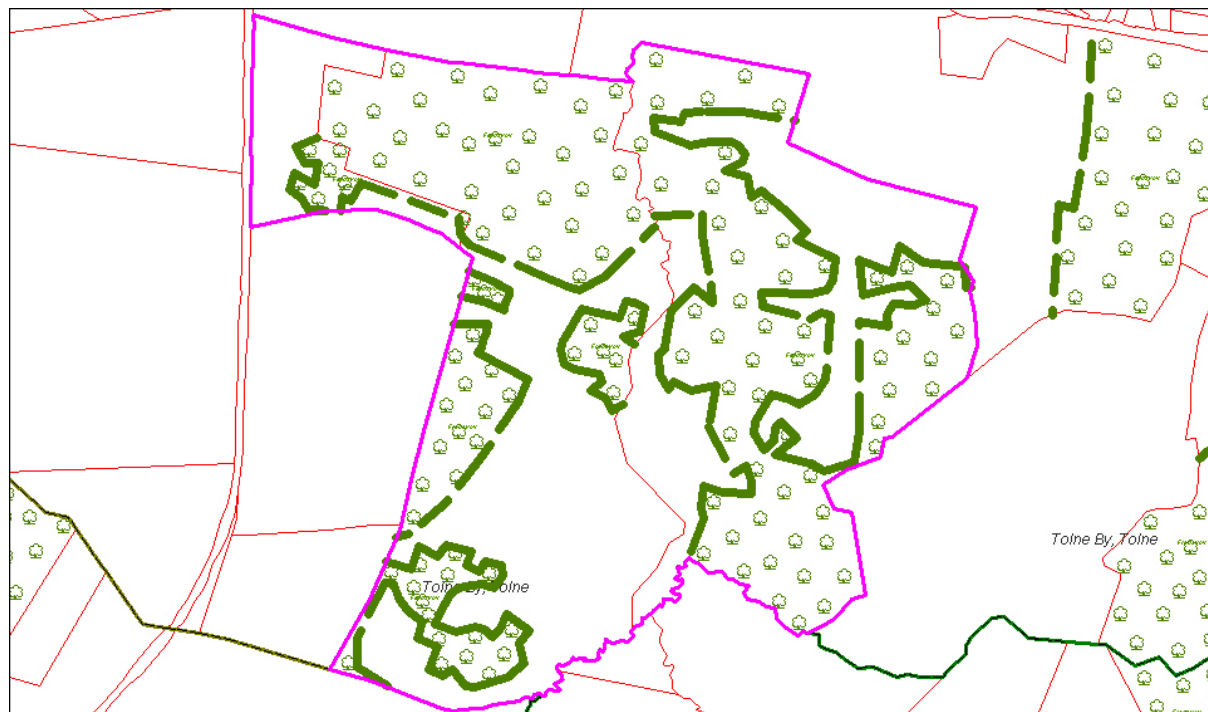
Fredskovspligtige arealer skal holdes bevokset med træer, der danner, eller som inden for et rimeligt tidsrum vil danne sluttet skov af højstammede træer. Der er dog mulighed for at anvende op til 10 pct. af det enkelte fredskovspligtige areal (den enkelte skov) til skovgræsning eller stævningsdrift. Andre 10 pct. kan lægges ud til juletræer og pyntegrønt i kort omdrift og endelig kan 10 pct. lægges ud som åbne naturarealer.

Der må ikke opføres bygninger, etableres anlæg, gennemføres terrænændringer eller anbringes affald. Der må dog opføres byggeri, etableres anlæg eller gennemføres terrænændringer, som er nødvendigt for driften, herunder arbejdssture på op til 10 m² i skove på over 20 ha, hvor der ikke er andet driftsbyggeri. Der må endvidere opføres spejderhytter, skovbørnehaver og lignende byggeri, der særligt tilgodeser børns og unges friluftsliv. Der kan gives dispensation til andre former for byggeri mv., men praksis er meget restriktiv. Sammenhængende, fredskovspligtige arealer må ikke udstykkes hvis delene er under en vis størrelse, dvs. 50 ha på gode jorder stigende til 200 – 300 ha på ringere jorder. Findes der skovbevoksede, fredskovspligtige arealer i de internationale naturbeskyttelsesområder skal der udarbejdes en Natura 2000-skovplan, som beskytter naturtyper og levesteder for arter m.v.

For Depotområde Brinkhus administreres Skovloven under hensyntagen til, at skovområderne anvendes til militære formål. Nordjyllands Statsskovdistrikt er skovlovsmyndighed for skovområderne.

Fredskovspligt

På Depotområde Brinkhus er der pålagt fredskovspligt i hovedsagen på de skovbevoksede arealer, som de fremgår af efterfølgende kortbilag.

Figur 8.1: Fredskovspligtige arealer på Depotområde Brinkhus

8.11 Deklarationsfredning af arealer

Bemærk at der ifølge naturbeskyttelsesloven er plejepligt på visse fredede arealer. Dette gælder dog ikke på Depotområde Brinkhus, hvor der ikke forekommer deklaraionsfredede arealer.

8.12 Vildtplejebestemmelser for forsvarets arealer

Retningslinierne for vildtpleje følger nedenstående generelle bestemmelser, som de fremgår af Forsvarskommando-bestemmelse 610-1, kapitel 4, af maj 2002:

1. Generelt

Disse bestemmelser gælder for arealer, hvor der kan være tale om at drive jagt, og hvor jagten henhører inden for FKO ansvarsområde.

- 1.1 Inden for FKO ansvarsområde gennemføres vildtplejen principielt efter samme regler, som gælder for Statsskovvæsenets arealer.
- 1.2 I den udstrækning den militær brug gør det muligt, skal arealerne til enhver tid fremtræde som fristeder for den danske fauna. Vildtplejen skal derfor være en integreret del af drifts- og plejeplanen og primært baseres på områdets egen naturlige balance.
- 1.3 Generelt gælder følgende vedrørende jagt på arealer inden for FKO ansvarsområde:
 - Arealer må kun gøres til genstand for jagtmæssig udnyttelse i den udstrækning, det er foreneligt med de pågældende arealers militære udnyttelse. Arealer må således aldrig lukkes for militær øvelsesbrug alene på grund af jagt, og må kun lukkes for publikum, hvor sikkerhedsmæssige grunde gør det nødvendigt.
 - Jagtudøvelsen gennemføres i overensstemmelse med den stedlige drifts- og plejeplan.
 - Jagt må kun drives på vildt, der er fastsat jagttid for, og kun inden for den jagttid, der er fastsat for arten. Lokalt kan der fastsættes regler, der begrænser eller ophæver jagten.
 - Voksne hundyr skal skånes ved fællesjagt på hjortevildt før den 1. november.
 - Jagten må ikke gøres til genstand for udlejning.
- 1.4 Hvo intet andet er bestemt, påhviler administrationen af vildtplejen for et areal inden for FKO ansvarsområde den pågældende EFM.

2. Den etablissemmentsforvaltende myndigheds forvaltning

EFM's forvaltning af vildtplejen omfatter tilsyn med vildtbestanden samt iværksættelse af foranstaltninger til at vedligeholde og opbygge en sund vildtbestand og et alsidigt dyreliv på de pågældende arealer. Dette gøres fx ved iværksættelse af særlige fredningsbestemmelser eller beskydningsregler, eller ved fredning af vegetation, der er af betydning for vildtets livsvilkår og trivsel, udlægning af føde om vinteren mv.

- 2.1 EFM gennemfører principielt vildtplejen i overensstemmelse med regler gældende for Statsskovvæsenets arealer, herunder at:
 - Eventuelle vildtagre placeres uden for fredskov og beskyttede naturområder og i overensstemmelse med EFM drifts- og plejeplan.
 - Gødsning begrænses i overensstemmelse med Skov- og Naturstyrelsens politik for landbrugsarealer til maksimalt 80 % af normal kvælstofnorm fastsat af Direktoratet for Fødevarer for de pågældende afgrøder,
 - Fældefangst må kun foregå af vildtarter, som er omfattet af Lov om Mark- og Vejfred, dvs. primært Mink,
 - Der må ikke:

- Gennemføres opdræt og udsætning til afskydning,
- Foregå fodring af andefugle i og ved vandhuller og vådområder,
- Skydes fuglevildt på pladser, hvor der fodres i jagtsæsonen,
- Drives jagt på vandfugle på søer og i vådområder med åben vandflade på over 2 ha, da disse områder regnes for vigtige rastepladser for vandfugle, og derfor skal sikres fred eller
- Drives jagt i udpegede Ramsar-, EF-fuglebeskyttelses- og Habitatområder på arter, som områderne er udpeget med henblik på at beskytte.

2.2 EFM fører desuden tilsyn med, at:

- Der også skabes bedst mulige livsvilkår for den øvrige del af faunaen og her især for fredede eller sjældne fuglearter.
- Jagtloven og øvrige bestemmelser, der måtte påhvile de pågældende arealer i jagtmæssig henseende, nøje overholdes.

2.3 Forvaltningen af jagten på arealer inden for FKO ansvarsområde administreres af EFM, der i relevant omfang skal inddrage KOMY i planlægning af jagtens omfang under hensyntagen til drifts- og plejeplaner samt terrænets brug.

2.3.1 Jagten må ikke delegeres til privat jagtforening eller laug, eller anden form for sammenslutning af udøvende jægere, der er tjenstgørende eller på anden måde har tilknytning til de pågældende arealer.

2.3.2 Ansaret for vildtplejen lægges på den funktion ved EFM, som har ansvaret for drifts- og plejeplanen. EFM kan til støtte herfor udpege en jagtofficer til på frivillig basis at varetage den praktiske håndhævelse af ovenstående. Om muligt bør terrænofficeren udpeges som jagtofficer. Hvis nødvendigt kan udpegning finde sted blandt tidligere tjenstgørende personel efter motiveret indstilling til FMN jagtbestyrer. Midler til fremme af vildtplejen forvaltes af EFM.

8.13 Retningslinier for brug af sprøjtning og gødskning på forswarets arealer

Fra 1. januar 2003 er sprøjtning med kemiske bekæmpelsesmidler ikke tilladt på forswarets arealer. Der kan, jvf. forswarets interne retningslinier - såvel som på statens øvrige arealer - indhentes dispensation til at punktsprøjte med Glyphosat (f.eks. Round-up) i forbindelse med bekæmpelse af Kæmpe-Bjørneklo.

Brug af gødning på forswarets arealer skal begrænses og kun anvendes hvor det er absolut påkrævet. På dyrkede arealer er det således tilladt at gøde med nedsat kvælstofnorm, forudsat at arealerne tidligere har været gødet. Der er ikke dyrkede arealer på Brinkhus bortset fra de bortforpagtede marker i vesthjørnet. Vildtagrene dyrkes ikke, men drives som græsarealer. Der benyttes derfor ikke gødning på den af forswaret benyttede del af depotområdet. Se også afsnit 13.7 i planafsnittet om vildtpleje.

FREMTIDIGE BEHOV OG ØNSKER

9 Forsvarets fremtidige behov og ønsker

I forbindelse med udarbejdelsen af nærværende drifts- og plejeplan har Hærens Parkområde udtalt sig om de fremtidige ønsker for anvendelsen af depotområdet frem til år 2018, jf. skrivelse af 2. oktober 2003.

Hærens Parkområde har jf. denne skrivelse ingen ændringer i forhold til den nuværende anvendelse.

Ved afvejningsmødet den 12. oktober 2004 hos Hærens Parkområde gjorde man dog opmærksom på, at man i forbindelse med de ændringer der kommer i forsvaret over de næste par år må forvente, at der sker øget brug af Depotområde Brinkhus, evt. med byggeri i nordenden af arealet. Der forventes også at ville blive fast bemanning.

Dette er efterfølgende blevet bekræftet. Der er nu truffet beslutning om at bemane Brinkhusområdet fast, og der vil blive bygget i området. Blandt andet bygges der en kontorbygning på pladsen hvor gården Brinkhus har været, og syd for Pinkrogen vil der blive bygget en lagerhal på 400 kvadratmeter til områdets køretøjer. Fra januar 2007 vil der være en fast bemanning på 11 normer.

10 Skov- og Naturstyrelsens forslag til beskyttelse og forbedring af naturværdier og offentlighedens adgang

10.1 Forslag til en overordnet målsætning for områdets fremtidige naturtilstand

Brinkhus Depotområde bør generelt plejes således, at flora og fauna sikres bedst mulige forhold under respekt for forswarets aktiviteter. Da området næsten udelukkende benyttes som depotområde bør det imidlertid være muligt at tilgodese naturværdierne i meget væsentligt omfang. De største naturværdier består af lyngbakkerne, den gamle bøgeskov samt strækningen af Skærum Møllebæk med tilgrænsende naturskov.

Drift og pleje af Brinkhus Depotområde skal naturligvis leve op til de nationale, regionale og lokale lovgivningsmæssige forpligtigelser, som bl.a. Nordjyllands Amt og Sindal Kommune har pålagt områderne ifølge region- og kommuneplanlægningen og staten gennem naturbeskyttelses- og planlovgivningen.

10.2 Forbedringer i plejen af hedearealer

Målsætning

Det overordnede forslag er, at der genskabes flest mulige hedearealer, og at de eksisterende hedearealer plejes optimalt. Mere specifikt ønskes det, at genskabe hele afdeling 1(syd) og 2 som et stort sammenhængende hedeareal.

Det meste af området har oprindeligt været lyngklædt, og den sjældne flora og fauna som i dag findes på området er først og fremmest knyttet til de lyngarealer der er tilbage.

Som plejeform for hedearealerne foreslås fåregræsning. Kontrolleret afbrænding er normalt et godt alternativ som plejeforanstaltning, men denne metode findes dog ikke gangbar på ammunitionsområdet. Hele området er i dag heget, derfor bør det overvejes, at afgræsse det samlede depotområde under dette hegn. Skov- og Naturstyrelsen er dog i tvivl om det er muligt at slippe et større antal får løs på området og dermed opnå det ønskede plejeresultat. Det bør vurderes nærmere hvordan eventuel fåregræsning gribes an. Det er også en mulighed med mindre folde, som kan flyttes.

Udover græsning kan slåning anvendes som plejeform, men det ujævne terræn vil formentligt skabe problemer for slåmaskiner.

Førstgangspleje i form af rydning af opvækst på nuværende heder kan foretages med grenknuser.

Forslag til rydning i afdeling 1, samt hedepleje

Afdeling 1 lita n er i dag en gammel, tynd bjergfyrbevoksning fra ca. 1960. Den foreslås ryddet, for at genskabe det tidligere lyngareal, som herved vil få sammenhæng med lyngarealet sydfor.

Eksisterende lyngstrækninger i afdeling 1 (litra l) plejes i form af græsning eller slåning. Spredt opvækst på heden i form af Gyvel, Rynket Rose eller anden busk- eller kratopvækst fjernes inden iværksættelse af fåregræsning.

Gyvel og Rynket Rose er et stort problem, som der snarligt bør gøres noget ved.

Forslag til rydning i afdeling 2, samt hedepleje

I afdeling 2 findes terrænets største, sammenhængende hedeareal. Det foreslås, at alt nåletræ fjernes på heden (litra d og h). Plantet løvtræ på tidligere lyngarealer bevares kun i det omfang det passer fornuftigt ind i landskabet. Egelitra j i afdeling 2 kan evt. på sigt blive konverteret til smågrupper – der slutteligen ender i flotte solitære egetræer.

Eksisterende lyngstrækninger plejes i form af græsning eller slåning. Spredt opvækst på heden i form af Gyvel, Rynket Rose eller anden busk- eller kratopvækst fjernes inden iværksættelse af fåregræsning. Især Gyvel og Rynket Rose er et stort problem, som der snarligt bør gøres noget ved.

Forslag til hedepleje i afdeling 3 og 4

Nuværende hedearealer i afdeling 3 og 4 plejes bedst muligt, og i det omfang det er nødvendigt af hensyn til lyngvegetationens tilstand. Plejen bør ske ved fåregræsning eller slåning. Spredt opvækst på heden i form af Gyvel, Rynket Rose eller anden busk- eller kratopvækst fjernes med kratrydder som førstegangspleje inden iværksættelse af fåregræsning.

Navnlig Gyvel og Rynket Rose er et stort problem, som skal prioriteres højt ved kratrydningen.

10.3 Pleje, genopretning og beskyttelse af vådområder

Søerne i afdeling 1 er truede af overskygning. De bør forbedres ved at borthugge trævækst i en zone på 10 meter uden om dem, dog ikke nødvendigvis på nordsiden.

10.4 Vandløb

Ingen aktuel pleje. Skærum Møllebæk med sidetilløb er i god naturlig, fysisk tilstand som de er i dag (2005).

10.5 Fremtidig pleje af slette- og agerarealer

Slettearealer bør behandles med samme plejeform som hedearealer.

Agerarealerne i vest foreslås tilplantet (sået) med bøg af lokal herkomst.

10.6 Skovdrift

Målsætningerne med den fremtidige skovdrift

At fastholde en solid og robust skov, hvor der på sigt bliver mulighed for en alsidig flora og fauna.

Naturindholdet styrkes, ved på sigt at gå mod større løvtræandel og helst af lokal herkomst. I de skovbevoksninger, hvor nåletræer forynger sig villigt og godt bruges disse.

Nåletræer konverteres ved hugstmodenhed til løvtræbevoksninger. Metoder kunne være lysstilling og indsåning/plantning af bøg af lokal herkomst. Naturnære skovdyknings principper benyttes.

Den gamle bøgeskov i østenden, afdeling 4 litra d, foreslås udlagt som urørt skov, dog med mulighed for at fjerne uønsket opvækst som Ær. Det er en typisk Vendsyssel-bøgeskov med mange røller, dvs. flerstammede, lave, krogede træer. Der er formentligt tale om en oprindelig proveniens, som derfor er bevaringsværdig.

Den selvgroede elleskov langs Skærum Møllebæk foreslås fortsat friholdt for drift, og fortsættes som urørt skov.

Dyrkningsgrundlaget

På de skovbevoksede områder vurderes dyrkningsgrundlaget at være i orden. Det meste af undergrunden er let jord, der er velegnet til skov.

10.7 Kulturhistoriske interesser

Der er stort set ingen kulturhistoriske interesser af ældre dato – dog bør man ved rydning af bjergfyr på heden (afd. 1 litra n) være opmærksom på de spor, der måske er rester af gravhøje.

Af nyere dato er resterne af de tidligere landbrugsejendomme måske af kulturhistorisk interesse for eftertiden.

10.8 Offentlighedens adgang

Det bør overvejes hvordan denne naturskønne lokalitet i større omfang kan benyttes af befolkningen. Forsvaret bør overveje mulighederne for generel åbning, alternativt guidede ture.

10.9 Vildtpleje

Opbygning af et vildtvenligt område ved generel naturpleje, såvel med åbne arealer som med skov, sikrer en fornuftig og bæredygtig vildtbestand.

11 Kommentarer og ønsker fra eksterne bidragydere

Ved skrivelser af den 3. og 21. juli 2003 inviterede Skov- og Naturstyrelsen de eksterne bidragydere, bestående af Nordjyllands amt, Sindal Kommune, Kulturmiljøråd for Nordjyllands Amt, Dansk Botanisk Forening, Entomologisk Fagudvalg, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening samt Friluftsrådet på en rundvisning på terrænet den 11. august 2003.

Samtidig orienterede styrelsen bidragyderne om, at en drifts- og plejeplanlægning for Depotområde Brinkhus ved Tolne var igangsat. Styrelsen indkaldte i den anledning eventuelle bidrag fra de pågældende myndigheder og organisationer til planlægningen, bl.a. på baggrund af rundvisningen i terrænet. Om formålet med drifts- og plejeplanlægningen hed det, at

“Drifts- og plejeplanerne skal fastlægge retningslinier for benyttelse, drift og pleje af terrænet, således at der opnås en tilfredsstillende opfyldelse af forsvarets behov for brug af området samtidig med at de naturbeskyttelsesmæssige, kulturhistoriske og om muligt rekreative interesser søges tilgodeset.

Drifts- og plejeplanlægning vil omfatte udarbejdelse af kort, registrering af naturtyper og flora- og faunamæssige forhold, fastlæggelse af plejebehov samt en afvejning af benyttelses- og beskyttelseshensyn.

Bidrag

Det er et vigtigt formål med planlægningen at tilvejebringe al relevant information om terrænet og sikre, at de til områderne knyttede interesser kan indgå i afvejningerne. Materiale, som bør indgå i den kommende driftsplanlægning og ønsker til den kommende arealdrift, ønskes derfor oplyst.”

Endvidere hed det, at

“Skov- og Naturstyrelsen er opmærksom på, at amtet og kommunen ikke kan give en generel godkendelse af en kommende drifts- og plejeplan for områderne, men at der skal søges om tilladelse til de af planens tiltag, der vurderes at kræve en sådan. Skov- og Naturstyrelsen håber dog, at amtet og kommunen vil involvere sig i og acceptere afvejningen mellem de forskellige interesser i forbindelse med drifts- og plejeplanlægningen.

Det blev endvidere meddelt, at Skov- og Naturstyrelsen, efter modtagelse af materiale og gennemførelse af egen kortlægning og registrering af arealet, ville udarbejde et forslag til en drifts- og plejeplan. Dette planforslag ville blive tilsendt bidragyderne til kommentering.

Styrelsen bad om, at eventuelle bidrag var fremsendt til styrelsen senest den 22. september 2003.

Efter afleveringsfristen har Skov- og Naturstyrelsen modtaget bidrag fra Nordjyllands Amt, Danmarks Naturfredningsforening samt Danmarks Jægerforbund.

Bidragene er generelt set indføjret ordret i det nedenstående.

Selv om et areal er fredskov, må § 3 naturtyper ikke tilplantes. Som du ved, er det amtet, der vurderer disse arealer, hvis de er større end 2500m², mens det skovloven (v/statsskovdistriktet), der administrerer de små arealer.

Det bør derfor ikke være et problem for Brinkhus, at de ikke tilplanter disse arealer, idet de så vidt jeg hurtigt kunne bedømme, var § 3 naturtyper.

Med hensyn til at fremme udbredelsen af den lokale bøg, så er det en problemstilling, som Amtet har arbejdet med i det nord for liggende skovområde Tolne. Her er en del netop blevet fredet med det formål at fjerne nål og lade naturlig skov, bl.a. bøg, brede sig.

Jeg vedlægger udsnit af et netop udgivet forslag til plejeplan for Tolne Skov. Hvis du vil have noget uddybet, så kontakt min kollega Marianne Hald eller skovrider Frede Jensen, Nordjyllands Statsskovdistrikt, som begge sidder i Tolne Skovråd.

Ellers anbefales flg generelle principper:

Skovområderne:

Til Danmark indførte træarter fjernes på sigt og udskiftes med lokal løv, dog er det ok at skovfyr bevares/udbredes. Ahorn bekæmpes.

Principperne for naturnær skovdrift bruges

§ 3 arealerne:

Der ryddes omkring den opstemmede sø, og hvis det er muligt, gøres brinkerne lavere (det sidste kræver dispensation fra § 3)

Hedearealer ryddes for bjerg-fyr. Hvis det er muligt, afgræsses de lysåbne naturtyper. Hvis afgræsning ikke er mulig, kan nogle græsdominerede arealer slås efter urternes blomstringsperiode.

Der skal ikke § 3 dispensation til vedligeholdende pleje. kun hvis der ryddes meget tilgroede arealer, som stadigvæk er § 3 arealer, skal der dispensation til, idet naturtilstanden så ændres væsentligt. Til vurderingen af, hvornår der skal dispensation til, bruger vi bl.a. et notat fra Skov- og Naturstyrelsen fra foråret 2003, udarbejdet i forbindelse med et stort Life-klitplejeprojekt..

Venlig hilsen

Anne Marie Steffensen”

(Som det er nævnt i teksten er der vedlagt pdf-fil med ”Udkast til plejeplan for Dele af Tolne skov”, Nordjyllands Amt, Naturkontoret, juni 2003(43 sider)).

11.2 Danmarks Naturfredningsforening

Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite for Sindal kommune v/ Erling Christensen har den 14. september 2003 fremsendt følgende kommentarer:

Vedr. Plejeplan for depotområde, Brinkhus ved Tolne, Sindal kommune.

”Undertegnede repræsentant for Danmarks Naturfredningsforening, Sindal lokalkomite, deltog d. 12. aug. d. a. i rundvisning på ovennævnte område.

Anledningen var ønsket om at få bidrag fra forskellige interesseorganisationer med forslag til pleje og udnyttelse af depotområdet, hvor Driftsplankontoret vil samle og senere udarbejde en konkret plejeplan.

Sindal lokalkomite vil hermed på opfordring, fremkomme med indtryk fra rundvisningen, suppleret med forslag til pleje og drift af området.

Det bakkede og ret kuperede terræn på ca. 105 ha er overvejende skovbevokset men med flere åbne arealer i form af enge, overdrev, søer og hedearealer.

Især sidstnævnte naturtype påkalder Lokalkomiteens interesse og her vil det være vigtigt, set med foreningens øjne, at disse biotoper får den fornødne opmærksomhed og pleje fremover.

Engarealer bør friholdes for tilgroning, helst ved afgræsning, sammen med de få overdrevsarealer, for at fremme spec. floraen på de lysåbne arealer.

Søernes randarealer frihugges for skyggende træer, således at søernes flora og fauna tilgodeses optimalt.

Hedearealerne, som mange steder var i færd med at gro til med selvsåede nåletræer og gyvel, bør ryddes, med det formål at fremme lyng og lignende karakteristiske hedeplanter.

De små pletter med naturligt bevarede løvtræer (m. bøgerøller) bør kortlægges og generende nåletræopvækst bør fjernes.

Endelig foreslår Lokalkomiteen, at der åbnes for et par naturture om året, hvor offentligheden får lejlighed til at nyde både de natur- og rekreative værdier, der allerede findes i området.

Med venlig hilsen

Erling Christensen
Formand
Sindal Lokalkomite.”

11.3 Danmarks Jægerforbund

Danmarks Jægerforbund, Region 1, v. Kristian Slyk, Aalborg, har fremsendt følgende ønsker til området ved skrivelse af 20. august 2003:

Depotområde Brinkhus

”Området ville biotopsmæssigt kunne forbedres ved fjernelse af gyvel og hybenroser, ligesom selvsåede træer på lyngområderne burde fjernes.

En udtynding af de høje nåletræer vil helt givet give mere lys i skovbunden og dermed bedre livsbetingelser for flora og fauna, jeg vil også foreslå en skovning visse steder og beplantning med løvtræer.

Der bør foretages en oprensning af søerne og vandløbet imellem disse, samt en friskovning langs bredderne og langs vandløbet, derved undgås de store mængder af blade der falder i søerne og skaber ilt- svind.

For at skabe de bedste betingelser for fugle og dyr er et varieret landskab at foretrække, men der skal også være fødemuligheder i området. Der kunne på de åbne områder anlægges foldermarker, ligesom højt græs (brak) kan slås i striber, det giver en stor randeffekt, med frodig ny græs og skjul i det bestående høje græs.

Ønsker man at åbne for almenheden i området er der nogle sikkerhedsmæssige forhold der skal tages højde for, ligesom jeg mener der bør tages højde for færdsel i yngletiden, samt hundeluftning uden snor. Alle hunde er jægere, selvom ejerne ikke mener deres lille "Fido" kan gøre skade. Guidede ture med en naturformidler var måske en mulighed.

AFVEJNING

12 Afvejning af benyttelse og beskyttelse

I dette afsnit gennemgås de fremsatte ønsker beskrevet i afsnit 9, 10 og 11, og der foretages en samlet afvejning. På baggrund heraf udarbejdes de fremtidige retningslinier, beskrevet i det efterfølgende planafsnit (afsnit 13).

Et afvejningsmøde om de fremsatte ønsker og forslag blev afholdt hos Hærens Parkområde i Hjørring den 12. oktober 2004. Her deltog repræsentanter for Hærens Parkområde, Hærens Materielkommando, Forsvarets Bygningstjeneste, Hedeselskabet og Skov- og Naturstyrelsen.

Nedenstående afsnit er resultatet af dette afvejningsmøde.

På baggrund af afvejningen udsendte Skov- og Naturstyrelsen den 13. september 2005 efterfølgende et udkast til drifts- og plejeplan til ekstern høring hos de involverede myndigheder samt de interesseorganisationer, som har været inviteret til at deltage i planprocessen. Den eksterne høringsrunde resulterede i i alt to høringssvar, som begge var fra organisationer, som ikke forud havde fremsendt forslag til planen. Det var fra Friluftsrådet samt Orienteringsklubben Vendelboerne. Høringssvarene er efterfølgende blevet drøftet og vurderet af Forsvaret og Skov- og Naturstyrelsen i fællesskab.

De to høringssvar og Skov- og Naturstyrelsens tilbagemelding herpå er alle indsat som bilag 8 i planen. Som det fremgår, besluttede forsvaret, på baggrund af Friluftsrådets høringssvar, at justere på drifts- og plejeplanens bestemmelser om offentlighedens adgang, således at der bliver en begrænset mulighed herfor. De nye bestemmelser fremgår af planafsnittets kapitel 13.11 samt af et særskilt ordensreglement, indsat som bilag 7 i planen.

12.1 Vurdering af ønsker og forslag fra forsvaret

Ændret anvendelse og behov for nyt byggeri

Hærens Parkområde forventer, i forbindelse med de ændringer der kommer i forsvaret over de næste par år, at der bliver øget brug af Depotområde Brinkhus. Der er nu truffet beslutning om at bemande Brinkhusområdet fast, og det ønskes i den forbindelse at der blive bygget i området. Blandt andet ønskes der bygget en kontorbygning på pladsen hvor gården Brinkhus har været, og syd for Pinkrogen ønskes der bygget en lagerhal på 400 kvadratmeter til områdets køretøjer. Fra januar 2007 vil der være en fast bemanning på 11 normer.

Der er enighed mellem forsvaret og Skov- og Naturstyrelsen om, at placeringen af de nævnte byggerier ikke vil have en væsentlig skæmmende eller naturforringende virkning i området. Når det bliver aktuelt med nyt byggeri skal kommunen søges om tilladelse hertil efter normale procedurer.

Pleje af terrænet

Spørgsmålet om fåregræsning på hele arealet blev drøftet (se senere). Forsvaret oplyste hertil, at det hegn der omgiver arealet ikke er vedligeholdt i mange år og derfor ikke i sin nuværende stand kan bruges i forbindelse med evt. afgræsning af får. Imidlertid var man ikke afvisende

overfor tanken om, at man inde i området kunne have fåregræsning på hedearealer mv., som kunne blive særskilt afhegnede. Dette ville Hærens Parkområde tage op, og melde tilbage om. Herudover tilbød Forsvarets Bygningstjeneste at arbejde videre med at finde interesserede fåreavlere, der vil benytte og afgræsse arealerne.

Forsvaret fremhævede, at de åbne arealer i Franky Valley er trængte af tilgroning, og at der her burde gøres noget for at bevare dem. Det er endvidere vigtigt, at drifts- og plejeplanen oplyser om plejemålet for de enkelte tiltag – eksempelvis at vandspejlet i Pouls Pyt skal være soleksposteret, da dette er operationelt i forhold til de indgreb der skal gøres i trævæksten omkring søen.

Skovdrift

Skovfoged Knud Sonne, Helselskabet, har i 25 år stået for den praktiske udførelse og pasning og pleje af skov og naturarealer på Depotområde Brinkhus.

Knud Sonne oplyser følgende om terrænets og skovens pleje:

- at der for 25 år siden ikke var gyvel på arealet.
- at der dengang var 25 år gammel nåleskov (gran), der ikke så for godt ud. I 1980'erne var der mange røde og skrantende rødgraner. Der blev faktisk udarbejdet en konverteringsplan til løv og blandingsbevoksninger dengang, det vil sige til mere stabile bevoksninger end de røde rødgraner. Men rødgranerne rettede sig og fremtræder i dag som sunde og pæne bevoksninger.
- at der over årene er plantet Lærk, Skovfyr, Douglasgran, Edelgran, Stilkeg og Bøg. Eg er ofte valgt som hovedtræart.
- at de ældste, nu 55-årige, rødgranbevoksninger anses for hugstmodne nu (i 2005) - til konvertering mod stabile og robuste løvtræbevoksninger efter naturnære principper.
- at skovene (Rødel mm.) omkring Møllebækken samt selve vandløbet har ligget urørt i de 25 år skovfoged Knud Sonne har passet skoven. Og sikkert også inden.
- Skovfoged Knud Sonne er bange for at evt. afbrænding af hedearealer vil kunne fremme spiringen af gyvel, pga varmepåvirkningen.

Den fremtidige skovdrift blev drøftet på ovenstående baggrund. Se nærmere i nedenfor. Forsvarets Bygningstjeneste meddelte, at man vil udarbejde en skovplan for de fredskovpligtige arealer på baggrund heraf.

Der var i øvrigt enighed om

- at bevare sumpskoven langs Møllebækken som urørt skov. Det vurderedes at eventuelle væltede træer ikke ville give afvandingsproblemer på arealer syd for Depotområde Brinkhus, da Møllebækken har et godt fald.
- at den gamle bøgeskov i østenden i øst tages ud af forstmæssig drift, således at kun uønsket trævækst fjernes, f.eks. Ær. Målet er at sikre bøgene og specielt de karakteristiske "røller".

Offentlighedens adgang

Offentlighedens fremtidige adgang til området blev drøftet. På grund af fare ved at færdes frit i området ønsker forsvaret fortsat ikke offentlighedens adgang. Blandt andet er de 3 meter dybe fald ved indgangene til depoterne farlige. Herudover er der farezoner i selve området i forbindelse med deponeringen og det kan ikke sikkerhedsmæssigt forsvares at området åbnes for offentligheden.

Vildtpleje

Skov- og Naturstyrelsen fandt ordlyden i Blivende Bestemmelser for området problematisk, idet militære øvelsesaktiviteter var udelukket eller svære at opnå i faste, månedlange perioder i løbet af året, hvor der var reserveret til jagt i området. Hærens Parkområde vil se nærmere på ordlyden af Blivende Bestemmelser, og drøfte eventuelle ændringer med Garnisonskommandanten.

12.2 Vurdering af ønsker og forslag fra Skov- og Naturstyrelsen*Genskabelse af større, sammenhængende hedearealer i sydvestlige del (afd. 1 og 2) og i nordøstlige del (afd. 3)*

- Der var enighed om ovenstående målsætning, og at dette skulle udmøntes ved at alle nåletræbevoksninger i afd. 2 og sydlige del af afd. 1 fjernes bortset fra afd. 1 litra t og u. Dette betyder at hele bjergfyrbevoksningen afd. 1 litra n skal fældes og fjernes. Det samme gælder alle fransk bjergfyr og contortafyr. Det nyplantede levende hegn af eg på heden i centrale del af afdeling 2 (litra j) splittes op i et mindre antal grupper ved at de mellemliggende stykker retableres som hede (målet med egene er, at der på sigt bliver få, solitære træer tilbage på hedearealet). Herudover foretages der intensiv førstegangspleje på alle nuværende hedearealer af den spredte opvækst, herunder gyvel, inden der fortsættes med fåregræsnig eller slåning. Førstegangsplejen mv gælder således også for den nordøstlige del af terrænet, hvorved det sammenhængende hedeareal sikres fremover.
- Hedeareal med Bjergfyr og Enebærbuske (afd. 1 n), hvor der evt. er rester af fortidsminder: Hele dette bakkedrag skal ryddes for opvækst for at få heden tilbage. I dag er det dækket af et flot blåbærtæppe på vestsiden. Ved slåning tages der hensyn til de 2 kulturhistoriske høje, hvis placering er angivet på bilag 2.
- Hedeareal i afdeling 3 b, er i 2004 tilbageført fra tilplantning til hede ved at hele arealet er grenknust. Der står enkelte enebærbuske tilbage på arealet, der har været kraftigt tilgroet med Bjergfyr mm. Det bliver interessant at se, hvordan dette areal vil udvikle sig over de næste par år.
- Hedearealet i Franky Valley i den sydlige del af afdeling 4 (litra b) er særligt truet af tilgroning. Her skal der også ske en omfattende førstegangspleje i form af rydning, især af gyvel, roser mv.

Fåregræsning

- Fåregræsning på hele depotområdet under det ydre hegn er som tidligere nævnt ikke muligt pga. at der ikke er et brugbart hegn om hele området, og at det vil være meget dyrt at investere i et nyt. Hertil kommer, at det ikke er alle steder det er ønskeligt at der går får frit. Det er derfor en bedre løsning at etablere afgrænsede fåregræsningsfolde indenfor området, som kan flyttes rundt.

Pleje, genopretning og beskyttelse af vådområder

- Der var enighed om at fritlægge randen af søerne for at hindre overskygning, og for at gavne flora og fauna.
- Der var også enighed om at der ikke bør ske plejeindgreb i Skærum Møllebæk.

Landbrugsarealerne i vestlige del af terrænet tilplantes/sås med bog af lokal herkomst

- Forsvarets Bygningstjeneste ønsker ikke at tilplante eller opgive landbrugsdrift på agerarealer i vest, da de eventuelt kan frasælges depotområdet. De ligger dog i et vandindvindingsområde.

Skovdrift

- Skov- og Naturstyrelsens ønsker er i overensstemmelse med det nævnte i ovenstående afsnit, og kan imødekommes.

Kulturhistoriske interesser

- Der er enighed om at man ved rydningen af Bjergfyr i afdeling 1 litra n skal være opmærksom på ikke at skade de to høje med kulturhistoriske spor.

Øget offentlig adgang til det naturskønne område

- Der var ikke enighed om at sikre offentligheden øget adgang. Hærens Parkområde ønsker af sikkerhedsmæssige grunde at fastholde området som lukket, men er dog indstillet på et par guidede ture om året.

12.3 Vurdering af ønsker og forslag fra eksterne bidragydere*Nordjyllands Amts ønsker og forslag*

- Skov
 - Indførte arter fjernes (nål)
 - Skovfyr bevares
 - Ahorn (ær) bekæmpes
 - Principperne for naturnær skovdrift benyttes
- Beskyttede naturtyper (§3-arealer)
 - Rydning omkring sø
 - Hede ryddes for bjergfyr (BJF)
 - Græsning af lysåbne naturtyper eller slåning efter blomstring.

Der var enighed om, at alle amtets ovenstående ønsker problemfrit kunne indarbejdes i drifts- og plejeplanen.

Danmarks Naturfredningsforenings ønsker og forslag

- Eng og overdrev - friholdes for tilgroning (græsning)
- Sø - rand frihugges for skyggende træer
- Hede - nåletræer og gyvel ryddes for at fremme hedelyngen
- Bøgetræer/skov – Røller kortlægges og bevares
- Offentlig adgang - ved et par naturture om året

Der var enighed om, at naturfredningsforeningens ovenstående ønsker kunne indarbejdes i drifts- og plejeplanen.

Foreningen ønsker bøgerøller bevaret, men også kortlagt – Bøgerøllerne bedes derfor indlagt i det udarbejdede kort og med bemærkninger i bevoksningsregisteret.

Dette ønske kan ligeledes opfyldes på følgende måde: Skovfoged Knud Sonne og Forsvarets Bygningstjeneste v/Gunnar Rose Hansen udpeger de bevoksninger hvor bøgerøllerne findes i forbindelse med udarbejdelse af skovplanen. Knud Sonne finder denne metode mere praktisk anvendelig end indtegnning af røller, fordi det er vanskeligt at definere hvornår en gammel bøgekrukke er en rølle. Desuden er fænomenet (røller) og dermed udpegning/indtegnning ikke statisk men under stadig udvikling.

Foreningens ønske om et par naturture om året kan ligeledes opfyldes, i form af et par guidede ture. Der var enighed om, at det nok er en god idé at annoncere naturturene i den lokale dags-presse for at få PR for det flotte område man passer på og tager vare på.

Danmarks Jægerforbunds ønsker og forslag

- Selvsåede træer på heden fjernes

Der var enighed herom.

- Gyvel og hybenroser fjernes

Der var enighed herom.

- Oprensning af søer og rydning langs bredder af søer og Møllebækken

1. Der er enighed om rydning af opvæksten i en zone omkring søerne Pouls Pyt og de 3 Gunger. Der var enighed om at rydde på nordsiden af Pouls Pyt for skrub, således at kun de større træer langs vejen bevares. På syd- og østsiden af Pouls Pyt ryddes en bufferzone langs kanten. På sydsiden ryddes op til den stejle skrænt – dvs. ca. 5 meter fra vandkanten. Målet er at få skabt sollys på søen af hensyn til plante- og dyrelivets trivsel. Ved Øvre Gunge ryddes skrub ved nordenden så bænken frilægges. Desuden kan man evt. tynde lidt i bøgetræerne langs kanten. Skrub ryddes endvidere langs kanterne af Mellemste og Nedre Gunge.
2. Rydning langs Møllebækken er derimod ikke ønskelig, da der i dag er en spændende og veludviklet og urørt ellesumpskov med bregner o a. og dette ville gå tabt ved en rydning langs Møllebækken. Man besluttede derfor at området langs Møllebækken lades urørt.
3. Oprensning af søer bør kun være Pouls Pyt og Øvre Gunge. Mellemste og Nedre Gunge er begge tilgroet med en veludviklet sumpflora, som vil gå tabt ved en eventuel oprensning.

- Skovdrift. Tynding af høje granbevoksninger – for at få mere lys til skovbunden til gavn for flora og fauna.

Der var enighed herom, især hvad angår de yngre bevoksninger. I de ældste skal forslaget vurderes i forhold til øget risiko for stormfald.

- Nåletræ konverteres til løvtræ ved skovning

Der er enighed om at man søger denne gradvise konvertering i overensstemmelse med overgang til naturnær skovdrift

- Anlæg af fodermarker på åbne arealer

Der var ikke tilslutning til anlæg af fodermarker; men enighed om at åbne arealer bør plejes på en måde, så den tilgodeser fødesøgningsmuligheder for faunaen.

- Eventuel slåning af arealer i striber

Dette forslag bør overvejes i forbindelse med plejen af de åbne arealer.

PLAN

13 Retningslinier for den fremtidige anvendelse af Depotområde Brinkhus

Denne del af drifts- og plejeplanen indeholder en anvisning af, hvorledes den i forrige afsnit foretagne afvejning kan realiseres i praksis, herunder hvordan den skal udmøntes i retningslinier for terrænets fremtidige benyttelse, pleje og forbedring.

Planperioden er opdelt i tre perioder: 2005- 2009, 2010-2014 og 2015-2019. Der henvises til perioderne som henholdsvis delperiode 1, 2 og 3. Sidst i dette afsnit, kap. 13.9, er der opstillet en *prioriteret handlingsplan*.

Handlingsplanen skal – foruden at give et overblik over de plejemæssige tiltag – sprede plejeaktiviteterne, og dermed ressourceanvendelsen, over hele planperioden.

Oversigten over den prioriterede handlingsplan er endvidere indsat som bilag 6.

Planforskrifterne er endvidere illustreret på drifts- og plejekortet, indsat som bilag 2.

13.1 Overordnede retningslinier

Retningslinierne for den fremtidige anvendelse af Depotområde Brinkhus skal tilgodese følgende forhold:

- At terrænet er udlagt som militært område, og derfor skal kunne opfylde forsvarets behov for brug af terrænet til løsning af de pålagte opgaver.
- At den militære benyttelse sker under hensyntagen til landskabelige og biologiske værdier, som i drifts- og plejeplanperioden søges fastholdt og udbygget.
- At offentlighedens mulighed for at besøge området kun sker i det omfang det er sikkerhedsmæssigt forsvarligt og ikke forstyrrer forsvarets brug samt er foreneligt med hensynet til de natur- og kulturmæssige værdier.

13.2 Målsætning for den militære benyttelse

Terrænet er primært er udlagt som militært depotområde. Det er målsætningen, at det fortsat skal kunne opfylde dette formål og forsvarets behov for depotdrift.

Det er desuden målsætningen, at terrænet fortsat i begrænset omfang skal kunne benyttes til militære øvelser som hundetræning, orienteringsløb, handlebaner, bivuakeringsøvelser mv.

13.3 Målsætning for områdets fremtidige naturtilstand

Brinkhus Depotområde skal fremover plejes, således at flora og fauna sikres bedst mulige forhold under respekt for forsvarets aktiviteter. Da området næsten udelukkende benyttes som depotområde vil det imidlertid være muligt at tilgodese naturværdierne i meget væsentligt omfang. De største naturværdier består af lyngbakkerne, den gamle bøgeskov samt strækningen af Skærum Møllebæk med tilgrænsende naturskov.

Hede

Depotområde Brinkhus var oprindeligt, før anden verdenskrig, et lyngklædt bakkeområde gennemstrømmet af den helt uregulerede og klarvandede Skærum Møllebæk, og med gammel bøgeskov på de østlige bakker. Siden 1940'erne er store dele af hedearealerne plantet til med tæt nåleskov. Herved gik værdifulde hedestrækninger med sjælden flora tabt.

Det er med nærværende drifts- og plejeplan målsætningen fremover at fastholde og pleje de tilbageværende hedearealer med deres bevaringsværdige flora. Derudover er det planen at genskabe et større, sammenhængende hedeareal i terrænets sydvestlige del ved rydning af gamle, uproduktive nålebevoksninger på i alt 6,7 ha af Bjergfyr, Contortafyr og Fransk Bjergfyr.

Hede er en truet naturtype på landsplan, og er generelt beskyttet i henhold til naturbeskyttelsesloven. De tilbageværende hedearealer på Brinkhus er truet af tilgroning, da de ikke har været plejet ved enten slåning eller græsning igennem en årrække. De rummer dog stadig sjældne hedeplanter som Guldblomme, Kattefod, Lav Skorsoner, Alm. Månerude, Nikkende Kobjælde, Hønsbær og Kambregne.

Skov

De gamle skovbevoksninger på Brinkhus består overvejende af tætte, ensaldrende nåleskov, uden større naturmæssig værdi. Dog er der siden 1995 ved omdrift anlagt et mindre antal nykulturer med bøg og eg som hovedtræarter.

Det er målsætningen at fortsætte den igangværende skovplans retningslinier om at konvertere de gamle nålebevoksninger til løv- og blandskov, med eg, bøg og skovfyr som hovedtræarter.

Den overordnede målsætning for skovarealerne på forsvarets arealer generelt er at skabe et naturnært skovdriftssystem, der bygger på et varigt, stabilt skovdække med et stort selvforyngelsespotentiale og et højt biologisk indhold.

Skovdriften på Depotområde Brinkhus skal fremover være ekstensiv og naturnær, og efter konverteringen være baseret på skærmstilling, selvforyngelse og plukhugstdrift, uden brug af renafdrift og plantning.

Naturskovsbevoksningerne langs vandløbene og den gamle bøgeskov i øst udtages helt af forstlig drift. Dog skal der være mulighed for at fjerne ikke ønskede træarter i bøgeskoven som f.eks. Ær. Målet med bøgeskoven er bl.a. at bevare de gamle røller, dvs vrange, flerstammede bøgetræer, og at lade den formentlig oprindelige bøgeskov udvikle sig frit.

Vandløb

Det er målsætningen at bevare Skærum Møllebæk med sidevandløb som et ureguleret, klarvandet vandløb i naturlig tilstand, uden indgreb.

Søer

Det er målsætningen at de 3 søer Øvre Gunge, Mellem Gunge og Pouls Pyt fremstår som åbne søer uden randbevoksning, således at der kan komme lys på vandflader og randzoner til gavn for flora og fauna. Alle de tre søer, men især Pouls Pyt, er efterhånden ved at være overskyggede af buske og træer, som vokser helt ud til vandkanten, og har skyggende grene helt ud over vandfladen.

13.4 Fremtidig militær benyttelse og tilretning af Blivende Bestemmelser

Hærens Parkområde forventer, i forbindelse med de ændringer der kommer i forsvaret over de næste par år, at der bliver øget militær brug af Depotområde Brinkhus. Derfor ønskes opført to nye bygninger på henholdsvis Brinkhusgrunden og ved Pinkrog. Der forventes også at ville blive fast bemanding. Når det bliver aktuelt med nyt byggeri skal kommunen søges om tilladelse hertil efter normale procedurer.

De gældende bestemmelser og restriktioner for terrænets benyttelse ("GK HJØ BB 7") vil blive tilrettet således, at de er i overensstemmelse med FKO BST 610-1, kapitel 4, bilag 4. Dette betyder, at den militære anvendelse i fremtiden altid har prioritet i forhold til vildtplejen, hvorfor mi-

litære brugere ikke kan udelukkes for benyttelse med begrundelse i vildtplejen. Terrænet vil derfor ikke mere være lukket som de i kapitel 5 i nærværende plan (hidtil gældende Blivende Bestemmelser) anførte perioder.

13.5 Plejeforanstaltninger

Forsvaret og Skov- og Naturstyrelsen har i fællesskab, og med inddragelse af bidragsydernes forslag og ønsker, vedtaget, at der inden for planperioden skal ske følgende konkrete plejetiltag:

Pleje af hedearealer

Rydning af bevoksninger med henblik på genskabelse af større, sammenhængende hedearealer i sydvestlige del (afd. 1 og 2)

Alle nåletræbevoksninger i afd. 2 og sydlige del af afd. 1 fjernes bortset fra afd. 1 litra t og u. Dette betyder at hele bjergfyrbevoksningen afd. 1 litra n skal fældes og fjernes (i alt 3,5 ha). Det samme gælder alle fransk bjergfyr og contortafyr i afdeling 2 (litra d og h, i alt 3,1 ha).

Under rydning af afdeling 1 litra n må der ikke ske skade på de to høje med kulturmindepor (se kortbilag 2).

Desuden friholdes de eksisterende enebærbuske i bjergfyrbevoksningen for fældning.

Den afskovede bevoksning fjernes fra området, og kan evt. flises efterfølgende. Der flises ikke inde i selve området, da en næringsstoffjernelse vil gavne hedens udvikling.

Det nyplantede levende hegn af eg på heden i centrale del af afdeling 2 (litra j) splittes op i et mindre antal grupper ved at de mellemliggende stykker retableres som hede (målet er, at der på sigt kun bliver få, solitære egetræer tilbage af det levende hegn på hedearealet).

Rydningen foretages i vinterhalvåret fra 1. september til 1. marts.

Pleje af nuværende hedearealer

Der foretages intensiv førstegangspenje på alle nuværende hedearealer i form af rydning af den spredte opvækst af buske og træer, herunder gyvel og rynket rose, inden der fortsættes med fåregræsnig eller slåning. Det drejer sig om i alt 23 ha. Førstegangspenjen kan foretages med grenknuser. Afskårede buske og træer trækkes ud og flises.

Efter fældning af bevoksninger i afd. 1 og 2 (se ovenfor) skal disse afdrevne arealer fremover også indgå i den samlede hedepleje. Målet er at skabe en helt åben hedeplade. Dog bevares enebærbuske.

Kontrolleret afbrænding er normalt en god plejemetode på heder, men denne metode findes dog af sikkerhedsmæssige grunde ikke gangbar på ammunitionsområdet.

Endvidere vil varmepåvirkning ved kontrolleret afbrænding eventuelt kunne fremme spiring af gyvel, hvilket ikke er ønskeligt.

Førstegangspenjen gælder for alle nuværende og genskabte hedearealer, således også for den nordøstlige del af terrænet, hvorved det sammenhængende hedeareal i dette hjørne af terrænet sikres fremover. Hedearealet i afdeling 3 b, er i 2004 tilbageført fra tilplantning til hede ved at hele arealet er grenknust. Der står enkelte enebærbuske tilbage på arealet, der har været kraftigt tilgroet med Bjergfyr mm. Det bliver interessant at se, hvordan dette areal vil udvikle sig over de næste par år.

Hedearealet syd for Franky Valley i den sydlige del af afdeling 4 (litra b) er særligt truet af tilgroning. Her skal der også ske en omfattende førstegangspleje i form af rydning, især af gyvel, roser mv..

Førstegangsplejen foretages i vinterhalvåret fra 15. oktober til 15. marts.

Efter førstegangsplejen sættes der får på (se nedenfor). Såfremt dette ikke kan lade sig gøre skal der ske en årlig, løbende fjernelse af uønsket opvækst, samt slåning af alle lyngarealer 2 gange i løbet af planperioden. Det ujævne terræn vil dog formentligt skabe problemer for slåmaskiner. Afslåningen foretages med en grønthøster i lav klippehøjde (5 cm.), og således at det afslåede materiale fjernes. Afslåningen foretages i vinterhalvåret fra 15. oktober til 15. marts.

Fåregræsning

Græsning som plejemetode er attraktiv, fordi den har en effekt som ingen andre indgreb giver – en øgning af artsdiversiteten. Navnlig øges urtefloraen. Derfor bør fåregræsning så vidt det er muligt benyttes på hederne på Depotområde Brinkhus.

Fåregræsning på hele depotområdet indenfor det ydre hegn er imidlertid ikke muligt pga. at der ikke er et brugbart hegn om hele området, og at det vil være meget dyrt at investere i et nyt. Her-til kommer, at det ikke er alle steder det er ønskeligt at der går får frit. Det er derfor en bedre løsning at etablere afgrænsede *fåregræsningsfolde* indenfor området, som kan flyttes rundt.

Får græsser meget selektivt og tæt. De er mere nøjsomme end kvæg, og egner sig derfor generelt bedre til græsning på de næringsfattige hedetyper. Indsatsen overfor opvækst af løvtræer er effektiv. Også unge nåltræer udviser ofte alvorlige bidskader. Græsningens effekt er meget afhængig af græsningstrykket.

Efter et indledende førstegangs plejeindgreb er fåregræsning derfor en udmærket plejemetode til vedligeholdelse af ung hedevegetation samt til afløvning af Bævreasp og andre løvtræer. På Depotområde Brinkhus vil et græsningstryk på 2-5 får pr. ha være passende. Hvis fårefoldene i snit er på 6 ha vil der således kunne gå op til 30 får i hver fold. En sådan pleje vil antagelig være rentabel for fåreejeren.

Det er meget vigtigt, at græsningstrykket ikke bliver så højt, at dyrene skal tilskudsfodres. Tilskudsfodring er at betragte som gødning, idet der tilføres næringsstoffer med foderet. Tilskudsfodringen vil desuden ofte medføre, at man ikke behøver at flytte dyrene, når vegetationen er bidt ned, og medfører ofte overgræsning og optrampning. I stedet må en fremtidig forpagter forpligtes til at regulere græsningstrykket med antallet af græssende dyr – evt. ved at skifte imellem de to arealer. Dyrene skal tages af arealerne i vinterperioden.

Forud for græsningen bør arealerne med Rosa Rogusa skæres ned og materialet fjernes. Herved sikres at fårene gider æde de nyspirede skud. Behandlingen skal evt. gentages et par gange.

Afgræsningen vil i første omgang ske i en forsøgsperiode på 4-5 år. Viser det sig at græsningen ikke er foreneligt med den øvrige færdsel og øvelse i området, eller at resultatet ikke opfylder formålet, revurderes situationen, og der udarbejdes plantillæg.

Pleje af slette og engarealer

Slettearealerne udgøres overvejende af vildtagrene Store og Lille Fodermark, som drives som vedvarende græsarealer. Slettearealerne bibeholdes i denne driftsform ved årlige slåninger efter 20. juli for at hindre gyvel mv. i at invadere markerne, og til gavn for vildtet.

Engarealet i vest forpagtes ud til kreaturgræsning. Denne driftsform fortsættes såfremt det er muligt, da det er den optimale form for pleje. Såfremt kreaturgræsning ophører bør engen høstes årligt efter 20. juli.

Pleje af vådområder

Vådområdeplan nr 1: Pouls Pyt (jf. Drifts- og Plejekort, bilag 2)

Rydning af opvækst omkring søen

Opvækst i form af pilebuske, træer mv. ryddes i en zone omkring Pouls Pyt med det formål at skabe en randzone. Herved får vandfladen og mosebredden lys, til gavn for søens vandkvalitet og plante- og dyrelivets trivsel.

På nordsiden af *Pouls Pyt* ryddes for skrub, således at kun de større træer langs vejen bevares. På syd- og østsiden af *Pouls Pyt* ryddes en bufferzone langs kanten. På sydsiden ryddes op til den stejle skrænt – dvs. ca. 5 meter fra vandkanten.

Vådområdeplan nr. 2: Øvre, Mellemste og Nedre Gunge

Rydning af opvækst omkring søerne

Opvækst i form af pilebuske, træer mv. ryddes i en zone omkring de 3 Gunger med det formål at skabe en randzone. Herved får vandfladerne og mosebredderne lys, til gavn for søernes vandkvalitet og plante- og dyrelivets trivsel. Ved *Øvre Gunge* ryddes skrub ved nordenden så bænken fritlægges. Desuden kan man evt. tynde lidt i bøgetræerne langs kanten. Skrub ryddes endvidere langs kanterne af *Mellemste Gunge* og *Nedre Gunge*. De to sidstnævnte søer hænger sammen.

Skærum Møllebæk med sideløb lades urørt

Skærum Møllebæk med sidevandløb er i fin naturtilstand med god strøm, fin grusbund og høj vandkvalitet. Der foretages ingen indgreb i vandløbet.

Langs bækken er der en spændende og veludviklet og urørt ellesumpskov med bregner o a. Denne vegetation er også bevaringsværdig. Området langs Møllebækken lades derfor urørt.

13.6 Retningslinier for skovdrift

Den igangværende skovplans retningslinier om at konvertere gamle nålebevoksninger til løv- og blandskov, med eg og skovfyr som hovedtræarter, fortsættes, trods stedvis stormfald under stormen den 8. januar 2005.

Målet er at skabe et naturnært skovdriftsystem, der bygger på et varigt, stabilt skovdække med et stort selvforyngelsespotentiale og et højt biologisk indhold.

Skovdriften på Depotområde Brinkhus skal fremover være ekstensiv og naturnær, og efter konverteringen være baseret på skærmstilling, selvforyngelse og plukhugstdrift, uden brug af renafdrift og plantning.

Naturskovsbevoksningerne langs vandløbene og den gamle bøgeskov i øst udtages helt af forstlig drift. Døde og væltede træer efterlades. Der foretages ingen sankning. Dog skal der være mulighed for at fjerne Ær og andre invasive, ikke-ønskede træarter i bøgeskoven. Se drifts- og plejekort, bilag 2 bagest i nærværende plan. De enkelte bøgerøller er ikke registreret, men i nedenstående skema fremgår hvilke litra der indeholder bøgerøller.

Skoven drives fremover efter nedenstående skovplan, udarbejdet af Forsvarets Bygningstjeneste og Det Danske Hedeselskab v. skovfoged Knud Sonne. Ved Sonnes pensionering fra sommeren 2005 er afløseren skovfoged Peter Holm, DDH.

		Forsvarsministeriets Fredsskovsarealer				Skovplan for Depotområde Brinkhus			
Etablisement nr.		566	Etablisement navn:		Brinkhus-Pinkrog				
FREDSKOVSAREAL		SKOVSTATUS							
Litra nr.	ha	Naturnær	Urørt	Litrant. fra skovkort	HOVEDTRÆ 2003	BLIVENDE TRÆART	Bemærkninger		
1b	5,2	2005		1f, 2df	EG	EG	Skovfyr fjernes hvor den er til gene for eg		
1c	3,67	2010		1e	RGR	BØG	Skærmstilling og underplantning med bøg, eg + selvsåning 2005-2010		
1d	0,97	2040		2e	SGR	EG	Lyshugst 2025 og 2030. Underplant med EG m.v. 2031. Skærm afvikles 2035-40		
1e	0,57	2040		2n	LÆR / SKF	EG	Lyshugst 2020 - 2040. Forventet opvækst af eg, bøg (lærk). Spredte overstandere af især SKF bevares i et langt forløb.		
1f	0,34	2005		1i	BØG	BØG	Indblandet eg, plantet og selvsæt. Rester af nåletræskærm fjernes efterhånden.		
1gh	2,3	2040		1bd, 2c	ÆGR	EG	Lyshugst 2030. Underplantning med eg og andet løvtræ. Overstandere afvikles 2040 - 2050.		
1j	0,27	2020		1n	BIR	ALØ	Blandskov behandles med plukhugstdrift ved favorisering af løvtræopvækst suppleret med indplantning af løvtræ. Lyshugst og underplantning 2010. Supplerende tyndinger 2015 og 2020.		
1k	1,01	2020		1ch	ANÅ	EG	Lysstilling af RGR, HGR m.v. 2005. Selvsæt eg, birk, bøg m.v. suppleres med indplantning af bøg i 2008. Nåletræskærmen afvikles 2010-2020.		
1m	1,81	2005		3ef, 5e	REL	ALØ	Bevares som blandet løvtræ ved plukhugstdrift. En stribe rødgran øst for søerne (skovens afd. 3f) konverteres til bøg og andet løvtræ efter renafdrift ca. 2008.		
1p	0,4	2005		3c	EG	EG	Eg, bøg m.v. bevares som skovbryn ved plukhugst.		

1tu	2,83			3ab	RGR / DGR	ANÅ	Tynding med ”ankertræer” i 2006. Skærmstilling/underplantning/selvsåning til bi-vuaskov med douglasgran og skovfyr som hoved træarter 2015. Derefter tilstræbes plukhugstdrift.
1v	0,58	2005		2m	EG	EG	Plukhugstdrift.
1x	0,53	2005		3g	ALØ	ALØ	Mange arter med bøg og eg som hovedtræer. Træartsblandingen styres ved plukhugst.
2b	1,59	2005		4k	EG	EG	Indblanding af bøg og skovfyr bevares ved plukhugstdrift.
2c	1,15	2005		5a, 4hl	BØG	BØG	Mange træarter bevares ved plukhugstdrift.
2f	0,73	2005		5c, 4cf	EG / BØG	EG / BØG	Plukhugstdrift. Gammel bøgegruppe bevares med solitær karakter.
2g		2005		dele af 4d, 5d	ALØ	ALØ	Naturligt løvtrækrat af bævreasp m.v. Evt. justering af træartsfordelingen ved plukhugstdrift.
3a	10,61	2015		6a, 7a	RGR	ALØ	Nåletræ konverteres til løvtræblandinger med eg, bøg og lind som skiftende hovedtræarter. Tynding/”ankertræer” 2005. Tynding 2010. Skærmstilling og underplantning 2015. Skærmen reduceres/afvikles i løbet af 2020 - 2030. Omfatter muligvis også den nordligste del af 3g, som ikke har haft status som (naturbeskyttet) hede.
3c	2,31	2005	(2005)	6bc, 7b	ALØ	ALØ	Ellebevoxsning langs Møllebækken lades urørt. Egekulturen og naturlige løvtrækrat plejes ved plukhugst.
3e	0,72	2005		7g	EG	EG	Indblandet bøg og skovfyr i egekulturen reduceres.
3f	0,79	2005		7f	EG	EG	Blanding af mange træarter. Blanding bevares/justeres ved plukhugstdrift.
3h	0,57	2015		6d	SKF	LIND	Tynding 2005. Skærmstilling 2015 og underplantning med lind som supplement til selvsået eg, bøg m.v. Spredte skovfyr bevares som overstandere i et langt forløb.
4a	8,31	2015		8af	RGR	BØG / ASK	Nåletræ konverteres til løvtræblandinger med eg, bøg og lind som skiftende hovedtræarter. Tynding/”ankertræer” 2005. Tynding 2010. Skærmstilling og underplantning 2015. Skærmen reduceres/afvikles i løbet af 2020 - 2030. I den sydvestlige del (skovens afd. 8f = 1,7 ha) underplantes med ask som hovedtræart.
4c	2,1	2005	(2005)	del af 8b	ALØ	ALØ	Ellebevoxsning langs Møllebækken lades urørt. Bøgekulturen og naturlige løvtrækrat plejes ved plukhugst.

[illegible]

13.7 Retningslinier for vildtpleje

De nuværende 3 vildtagre bibeholdes, men der anlægges ikke nye.

Pleje af de øvrige åbne arealer på terrænet som beskrevet ovenfor (heder og eng) vil yderligere tilgodese fødesøgningsmulighederne for faunaen.

Retningslinierne for vildtpleje følger nedenstående generelle bestemmelser, som de fremgår af Forsvarskommando-bestemmelse 610-1, kapitel 4, af maj 2002:

3. Generelt

Disse bestemmelser gælder for arealer, hvor der kan være tale om at drive jagt, og hvor jagten henhører inden for FKO ansvarsområde.

- 3.1 Inden for FKO ansvarsområde gennemføres vildtplejen principielt efter samme regler, som gælder for Statsskovvæsenets arealer.
- 3.2 I den udstrækning den militær brug gør det muligt, skal arealerne til enhver tid fremtræde som fristeder for den danske fauna. Vildtplejen skal derfor være en integreret del af drifts- og plejeplanen og primært baseres på områdets egen naturlige balance.
- 3.3 Generelt gælder følgende vedrørende jagt på arealer inden for FKO ansvarsområde:
 - Arealer må kun gøres til genstand for jagtmæssig udnyttelse i den udstrækning, det er foreneligt med de pågældende arealers militære udnyttelse. Arealer må således aldrig lukkes for militær øvelsesbrug alene på grund af jagt, og må kun lukkes for publikum, hvor sikkerhedsmæssige grunde gør det nødvendigt.
 - Jagtudøvelsen gennemføres i overensstemmelse med den stedlige drifts- og plejeplan.
 - Jagt må kun drives på vildt, der er fastsat jagttid for, og kun inden for den jagttid, der er fastsat for arten. Lokalt kan der fastsættes regler, der begrænser eller ophæver jagten.
 - Voksne hundyr skal skånes ved fællesjagt på hjortevildt før den 1. november.
 - Jagten må ikke gøres til genstand for udlejning.
- 1.5 Hvo intet andet er bestemt, påhviler administrationen af vildtplejen for et areal inden for FKO ansvarsområde den pågældende EFM.

4. EFM forvaltning

EFM forvaltning af vildtplejen omfatter tilsyn med vildtbestanden samt iværksættelse af foranstaltninger til at vedligeholde og opbygge en sund vildtbestand og et alsidigt dyreliv på de pågældende arealer. Dette gøres fx ved iværksættelse af særlige fredningsbestemmelser eller beskydningsregler, eller ved fredning af vegetation, der er af betydning for vildtets livsvilkår og trivsel, udlægning af føde om vinteren mv.

- 4.1 EFM gennemfører principielt vildtplejen i overensstemmelse med regler gældende for Statsskovvæsenets arealer, herunder at:
 - Eventuelle vildtagre placeres uden for fredskov og beskyttede naturområder og i overensstemmelse med EFM drifts- og plejeplan.
 - Gødskning begrænses i overensstemmelse med Skov- og Naturstyrelsens politik for landbrugsarealer til maksimalt 80 % af normal kvælstofnorm fastsat af Direktoratet for Fødevarer for de pågældende afgrøder,
 - Fældefangst må kun foregå af vildtarter, som er omfattet af Lov om Mark- og Vejfred, dvs. primært Mink,
 - Der må ikke:
 - Gennemføres opdræt og udsætning til afskydning,
 - Foregå fodring af andefugle i og ved vandhuller og vådområder,

- Skydes fuglevildt på pladser, hvor der fodres i jagtsæsonen,
- Drives jagt på vandfugle på søer og i vådområder med åben vandflade på over 2 ha, da disse områder regnes for vigtige rasteplasser for vandfugle, og derfor skal sikres fred eller
- Drives jagt i udpegede Ramsar-, EF-fuglebeskyttelses- og Habitatområder på arter, som områderne er udpeget med henblik på at beskytte.

4.2 EFM fører desuden tilsyn med, at:

- Der også skabes bedst mulige livsvilkår for den øvrige del af faunaen og her især for fredede eller sjældne fuglearter.
- Jagtloven og øvrige bestemmelser, der måtte påhvile de pågældende arealer i jagtmæssig henseende, nøje overholdes.

4.3 Forvaltningen af jagten på arealer inden for FKO ansvarsområde administreres af EFM, der i relevant omfang skal inddrage KOMY i planlægning af jagtens omfang under hensyntagen til drifts- og plejeplaner samt terrænets brug.

4.3.1 Jagten må ikke delegeres til privat jagtforening eller laug, eller anden form for sammenlutning af udøvende jægere, der er tjenstgørende eller på anden måde har tilknytning til de pågældende arealer.

4.3.2 Ansvar for vildtplejen lægges på den funktion ved EFM, som har ansvaret for drifts- og plejeplanen. EFM kan til støtte herfor udpege en jagtofficer til på frivillig basis at varetage den praktiske håndhævelse af ovenstående. Om muligt bør terrænofficieren udpeges som jagtofficer. Hvis nødvendigt kan udpegning finde sted blandt tidligere tjenstgørende personel efter motiveret indstilling til FMN jagtbestyrer. Midler til fremme af vildtplejen forvaltes af EFM.

13.8 Retningslinier for brug af sprøjtning og gødskning

Fra 1. januar 2003 er sprøjtning med kemiske bekæmpelsesmidler ikke tilladt på forsvarets arealer. Der kan, jvf. forsvarets interne retningslinier - såvel som på statens øvrige arealer - indhentes dispensation til at punktsprøjte med Glyphosat (f.eks. Round-up) i forbindelse med bekæmpelse af Kæmpe-Bjørneklo.

Brug af gødning på forsvarets arealer skal begrænses og kun anvendes hvor det er absolut påkrævet. På dyrkede arealer er det således tilladt at gøde med nedsat kvælstofnorm, forudsat at arealerne tidligere har været gødet. Der er ikke dyrkede arealer på Brinkhus bortset fra de bortforpagtede marker i vesthjørnet. Vildtagrene dyrkes ikke, men drives som græsarealer. Der benyttes derfor ikke gødning på den af forsvaret benyttede del af depotområdet.

13.9 Nødvendige tilladelser til planens tiltag

Forud for iværksættelse af større anlægsarbejder skal det altid vurderes hvorvidt det kræver tilladelse fra relevant myndighed eller ej.

Der er i det følgende givet en vurdering af hvilke lovgivninger, der kan være relevante i de enkelte tilfælde. Listen skal dog på ingen måde betragtes som en komplet facitliste, og der bør i tvivlstilfælde altid rettes henvendelse til relevant myndighed. Yderligere beskrivelse af relevant lovgivning fremgår af kap. 8.

Faste anlæg i relation til myndighedsgodkendelse

Flytning af faste, permanente anlæg samt etablering af nye, permanente anlæg og opstilling af faste terrænpunkter kan kræve tilladelse fra myndighederne. Afgørelsen om, hvorvidt der kræves

zonetilladelse træffes af Sindal Kommune. Tilsvarende er det kommunalbestyrelsen, der ud fra en samlet vurdering træffer afgørelse om hvorvidt, der foreligger lokalplanpligt.

Opførelse af nye, egentlige bygninger som huse eller depoter vil altid kræve myndighedstilladelse.

Konkret vurderer Skov- og Naturstyrelsen at der skal indhentes tilladelse i forhold til zonelovgivningen, Skovloven og Naturbeskyttelseslovens naturtypebeskyttelse i forbindelse med følgende projekterede anlæg, som måtte være aktuelle på Depotområde Brinkhus:

- Etablering af nye bygninger
- Etablering af nye depoter
- Etablering af permanente, militære øvelsesanlæg mv.
- Etablering af nye veje.
- Etablering af master og lign.

Naturpleje

Naturlige søer over 100 m² er omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3, og ændringer i tilstanden af sådanne kræver derfor tilladelse fra Nordjyllands amt. Konkret vurderer Skov- og Naturstyrelsen dog ikke, at der skal indhentes tilladelse forud for rydning af opvækst på bredzonen omkring de 3 søer da der er tale om en løbende plejeforanstaltning som led i opretholdelsen af en beskyttet naturtype.

For så vidt angår pleje af de åbne hedearealer (der ligeledes er beskyttede efter Naturbeskyttelsesloven), vurderer Skov- og Naturstyrelsen *ikke* at det kræver tilladelse, da der ikke er tale om en ændring af tilstanden, men snarere en opfyldelse af Statens plejeplicht for sådanne arealer.

Skovdrift

Rydning af nålebevoksninger i afdeling 1 og 2 med henblik på at genskabe hede kræver tilladelse efter Skovloven, da der er tale om fredskov.

Skovlovsmyndighed er Nordjyllands Statsskovdistrikt

Kulturhistoriske minder

Der findes ingen fredede fortidsminder på Depotområde Brinkhus. Derimod findes der 2 arkæologiske fund på området, der indikerer, at der *kan* findes overpløjede gravhøje, bopladser o.lign. (indtegnet på drifts- og plejekortet med sb. numre, jvf. bilag 2). Der skal i denne del af terrænet udvises agtpågivenhed ved eventuel jordbearbejdning og eventuelle fund skal anmeldes til Rigsantikvaren (Vendsyssel Historiske Museum, Museumsgade 3, 9800 Hjørring). Museet ser i øvrigt gerne at den etablisementsforvaltende myndighed tager kontakt *forud* for eventuel jordbearbejdning.

Se også bilag 5 bagest i denne plan.

13.10 Planændringer

Det kan i planperioden være nødvendigt at foretage løbende ændringer i drifts- og plejeplanen, jvf. kap. 2.3. Planændringer indsættes bagest i planen.

Særligt gøres opmærksom på:

Nye, faste stillinger/anlæg kræver planændringer i relation til nærværende drifts- og plejeplan.

Etablering eller flytning af permanente anlæg og opstilling af faste terrænpunkter, som ikke fremgår af grundkortet, kræver planændring. Anlæg m.v. som etableres midlertidigt, men som *ikke* er fjernet inden 1 måned fra etablering, regnes for permanente.

Midlertidige anlæg og terrænpunkter kan frit placeres indenfor terrænet, forudsat at etableringen ikke indebærer en påvirkning af arealet eller de omgivende arealer, der er i strid med de retningslinier/restriktioner, der er givet for det pågældende områder.

13.11 Offentlighedens adgang til Depotområde Brinkhus

Da der er tale om et lukket depotområde ønsker forsvaret, blandt andet af hensyn til de arbejdsrelaterede aktiviteter i området, at der kun er offentlig adgang i begrænset omfang i nogle få udvalgte weekender og helligdage om året, hvor der ikke foregår militære aktiviteter.

Området åbnes således for offentligheden et antal gange om året, f.eks. lørdage og søndage fra kl. 9-15, eventuelt i forbindelse med højtiderne.

Tidspunkterne offentliggøres i dagspressen og evt. på internettet.

Der vil blive tale om vandreture af fastsatte ruter med forskellige længder. Der vil kun blive tale om ture til fods.

Der vil derudover være mulighed for at komme på et mindre antal guidede naturture ind i området hvert år. Den etablisementsforvaltende myndighed vil stå for disse ture. De vil blive annonceret i den lokale dagspresse.

På baggrund af ovenstående udarbejdes der ordensreglement for Depotområde Brinkhus. Det fremgår af bilag 7, bagest i nærværende plan.

13.12 Prioriteret handlingsplan for pleje- og natugenopretningsstiltag

[illegible]

ØKONOMI

14 Økonomiske konsekvensberegninger

En forudsætning for at handlingsplanen gennemføres, er dels at der opstilles et budget over de økonomiske konsekvenser, dels at den årlige tildeling af ressourcer er i overensstemmelse med budgettet.

I det følgende er de økonomiske konsekvenser af planens implementering vurderet på baggrund af det bedst mulige skøn på planlægningstidspunktet.

De økonomiske overslag i dette afsnit omfatter udelukkende de af planens aktiviteter, som iværksættes i kraft af nærværende drifts- og plejeplan, og som rækker *ud over* den nuværende, løbende drift af terrænet. Udgifter i forbindelse med den almindelige drift og vedligeholdelse af grønne områder, veje og anlæg samt tiltag som allerede udføres, er således ikke medtaget.

Derfor indgår følgende arbejdsopgaver fra drifts- og plejeplanen ikke i budgetoverslaget:

- Skovdrift. Varetages af Forsvarets Bygningstjeneste
- Vildtpleje (planen medfører ikke yderligere aktivitet på dette område).

Fåreafgræsning af åbne hedearealer kan forpagtes ud. Indgåelse af forpagtningsaftale på dette område indebærer, at forpagteren forpligter sig til at pleje de lyngklædte arealer efter drifts- og plejeplanens retningslinier.

14.1 Udregningsgrundlaget

Udregningsgrundlaget er foretaget på baggrund af gældende entreprenørpriser ved planens ikrafttræden. Nedenstående overslag af udgifter i forbindelse med naturplejetiltag er beregnet ud fra vejledende metodevalg. Da eksempelvis et områdes tilgronings-tilstand over årene kan udvikle sig anderledes end forventet og da budgettet omfatter forskellige fremtidige tiltag i en 15 års periode, anbefales det at vurdere både plejetilstand og økonomien i de enkelte tiltag inden de iværksættes.

Udregningsgrundlag		
Timelønning, specialarbejder	240	kr./time
Timelønning, traktorfører	190	kr./time
Almindelig traktor med anhænger	450	kr./time
Flismaskine	1250	kr./time
Flisfrakører	600	kr./time
Grønthøster med vogn incl. fører og traktor	575	kr./time
Grenknuser stor (affald og stød) incl. fører og traktor	1100	kr./time
Motorsav	30	kr./time
Buskrydder	30	kr./time
Kraftig tallerkenharve incl. fører og traktor	450	kr./time
Skovningsmaskine	1080	kr./time
Udkørselsmaskine	630	kr./time
Frontlæsser til traktor incl. fører og traktor	450	kr./time
Fårehegn (incl. opsætning)	30	kr./lbm.
Klaplåger	3.500	kr./stk
Mulepumpe	3.000	kr./stk.
Skiltestander til kort	3500	Kr./stk

Tabel 14.1: Udregningsgrundlag for økonomiske konsekvensberegninger, baseret på 2005 priser.

14.2 Økonomisk overslag til naturpleje og genopretning

KALKULE OVER DRIFTS- OG PLEJETILTAG				
Hedearealer				
Slåning af hede-, overdrevs- eller slettearealer	2	Timer/ha x (traktor m. fører + grønthøster m. vogn)	1.140	kr./ha
Nedskæring af træer og buske forud for slåning. Grøntflisng. og bortkørsel	2,5	timer/ha x (mand + motorsav + traktor m. fører + flishugger + vogn)	2.113	kr./ha
Fårehegn (incl. opsætning)			30	kr./lbm.
Klaplåger			3.500	kr./stk.
Mulepumpe			3.000	kr./stk
Grenknusning af krat forud for slåning	3	timer/ha x grenknuser	1.950	kr./ha
Vådområder				
Oprensning af vandhul	10	timer x rendegraver	4.500	kr.
Optrækning af pil, flisning og bortkørsel	7,5	timer/ha x (traktor m. fører + spil + hjælper + motorsav + flishugger + vogn)	6.525	kr.
Offentlig adgang				
Skiltestandere	2	Opstilles ved de 2 tilkørsler fra off. vej	3.500	kr./stk.
Ordensreglement			10.000	kr.

Førstegangspleje af hedearealer i form af rydning af opvækst

23 ha arealer med opvækst, der ryddes som førstegangspleje som led i hedepleje.

Mange steder er heder temmelig tilgroet i gyvel, rynket rose og diverse selvsåede træer som pil, røn og bjergfyr. Opvækst fjernes med grenknuser.

I alt pris for førstegangs hedepleje af 23 ha er ca. 45.000 kr.

Eablering af fårefolde til afgræsning af hedearealer

En fårefold på gennemsnitlig 6 ha vil have et samlet hegn på 1000 meter. Hegnet inklusiv opsætning koster 30 kr. pr. løbende meter, dvs. i alt 30.000 kr.

Hertil kommer en klaplåge til 3.500 kr., og en mulepumpe til 3000 kr.

Samlede udgifter til etablering af fårefold skønnes løst anslået således at udgøre 36.500 kr.

Det forudsættes at der indgås aftale med en lokal fåreavler, som selv forestår udsætning af dyr, tilsyn mv.

Slåning af hede-, overdrev- og græsslettearealer

Hvis der mod forventning ikke kan iværksættes fåreafræsning i fårefolde på Depotområde Brinkhus skal hedearealerne i stedet slås 2 gange i løbet af planperioden.

Kalkule siger, at slåning og opsamling af det afslåede materiale på hede-, overdrevs- eller græsslettearealer koster ca. 1140 kr./ha.

Samlet bliver det 23 ha hede, samt 2,9 ha græsslette, i alt 25,9 ha. Dette vil koste kr. 29.526 kr. pr gang. Ved to gange bliver den samlede pris ca. 60.000 kr.

Afvikling af nåletræsbevoksninger og opsplitning af levende hegn af eg

I alt 6,7 ha bevoksninger af 40-45 årige bevoksninger af Bjergfyr og Fransk Bjergfyr afvikles i planperioden. Arbejdet omfatter nedskæring af træerne og buskene, bortkørsel og grøntflisning.

Dette vurderes at kunne gøres for ca. kr. 2.200/ha, dvs. i alt en udgift på kr. 14.740 kr.

Pleje af vådområder

Udgifter til rydning af bredzonen på 5 meter til et vandhul skønnes til at være ca. 10.000 kr., inklusiv optrækning af pilebuske med rødder.

Pleje af de 3 vandhuller skønnes således at ville udgøre ca. 30.000 kr., men dette er muligvis højt sat, idet de to øverste vandhuller (Gungerne) ikke er så plejekrævende som Pouls Pyt.

14.3 Samlet oversigt over drifts- og plejeplanens økonomiske konsekvenser

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
HEDEAREALER															
Rydning af opvækst :															
Førstegangspele i form af rydning og busk- og træopvækst på 23 ha hedearealer, herunder Rynket Rose og Gyvel ved bunkers. Enebærbuske skånes.			22500	22500											
Fåreafræsning:															
Etablering af hegnede fårefolde til græsning . Flyttes fra år til år					36500										
Slåning															
Slåning af 23 ha hedearealer 2 gange i planperiode hvis ingen fåregaesning					26220								26220		
SLETTEAREALER															
Slåning af 2,9 ha græsslettearealer årligt	3..300	3..300	3..300	3..300	3..300	3..300	3..300	3..300	3..300	3..300	3..300	3..300	3..300	3..300	3..300
VÅDOMRÅDER															
Vandhuller															
Rydning af bredzoner omkring Pouls Pyt			10000												
Rydning af bredzoner omkring de 3 gunger						30000									
SKOVDRIFT															
Rydning af bevoksninger															
- 6,7 ha nålebevoksninger i afd. 1 litra n og afd. 2 litra d, e (se plantekst) og h	7500	7500													
Skærmsstilling , underplantning, lyshugst, tynding															
Udgifter forestås af Forsvarets Bygningstjeneste, jfr. Skovplan afsnit 13.6															
OFFENTLIG ADGANG															
Renovering af ordensreglement og skilte	17000														
Total	27800	10800	35800	25800	66020	33300	3300	3300	3300	3300	3300	3300	29520	3300	3300

Samlet udgør udgifterne til plejetiltagene i løbet af hele den 15-årige planperiode 255.440 kr. Dette giver et gennemsnit på 17.029 kr. pr år.

BILAG

15 Oversigt over bilag

Bilag 1: Grundkort over Brinkhus Depotområde (i kortlomme bagest).

Bilag 2: Drifts- og plejekort over Brinkhus Depotområde (i kortlomme bagest).

Bilag 3: Bevoksningsliste for Brinkhus Depotområde.

Bilag 4: Retningslinier for forsvarets anvendelse af skyde- og øvelsesterræner i relation til Naturbeskyttelseslovens §§ 3-4.

Bilag 5: Katalog over fortidsminder på Brinkhus Depotområde.

Bilag 6: Handlingsplan

Bilag 7: Ordensreglement for offentlighedens adgang til Brinkhus Depotområde

Bilag 8: Høringssvar og tilbagemeldinger i forbindelse med ekstern høringsproces

Bevoksningsliste for Depotområde Brinkhus

Bevoksningslisten (afdelingernes særlige beskrivelse) er statusopgørelsen litra for litra.

Til de enkelte kolonner gives følgende kommentarer:

Afd.	Afdelingsnummer
Lit.	Litra(delareal)
Areal	Litraareal i hektar
B %	Bevoksningsprocent. For ikke fuldt sluttede bevoksninger angiver tallet % af normal slutning.
Årgang	Året for plantning (eller etableret selvforryngelse). Er sædvanligvis beregnet ud fra alderen fra frø ved at antage en plantealder på 2 år for løvtræ og 4 (3) år for nåletræ.
Alder	Alder fra frø på plantetidspunktet.
I %	Indblandingsprocent. Den indre arealfordeling mellem træarterne i en blandingsbevoksning.
PK	Boniteten for samtlige træartsforekomster udtrykt som produktionsklasse (gennemsnitlig årlig tilvækst pr. ha. i m ³)
T	Taksationsmetode. E: enkelt-træmåling F: fuldtaksation, S: skøn, T: tælling
H	Højde i meter med 1 decimal.
D	Diameter i cm med 1 decimal.
Masse	Kubikmeterfastmasse – dels for litraen og dels pr. ha.

Bevoksningslisten er en status og indeholder derfor ikke tilvækst- og hugstoplysninger samt evt. afviklingstid for de enkelte bevoksninger.

Forkortelser

AGE	= Ager	KRT	= Krat
ALØ	= Andet løv	LÆR	= Lærk
ASK	= Ask	MOS	= Mose
BIR	= Birk	ORE	= Overdrev/strandoverdrev
BJR	= Bjergfyr	OMO	= Omorika
BØG	= Bøg	POP	= Poppel
COF	= Contorta	RGR	= Rødgran
ENG	= Eng	SGR	= Sitkagran
EG	= Eg (stilkeg/vintereg)	SKF	= Skovfyr
EL	= El	SLE	= Slette/kulturgræs
ELM	= Elm	STG	= Strandeng
FBF	= Fransk Bjergfyr	STS	= Strandsump
FUT	= Idrætsanlæg	SØ	= Sø
KLG	= Kaserne, lejr, garageområde	VEJ	= Bilfaste veje
		ÆGR	= Ædelgran

Bevoksningsliste år 2004

Depotområde Brinkhus

Distrikt 100 : Hærens Parkområde

Skovpart 72 : Brinkhus

Skov 58 : Brinkhus

Af d	Li-tra	Areal	B%	Ra ng	Anv	Årg	Al-der	I%	Ta x	H	D	M as-se ialt	Mas se/ha
1	a	4,2	100	H	AGE			100					
	b	4,4	100	H	EG	1957	49	100	S	14,5	16,0		-0
	c	3,9	100	H	RGR	1945	63	100	S	22,5	25,0		-0
	d	1,1	100	H	SGR	2000	8	100					-1
	e	0,6	100	H	LÆR	1999	9	100					-2
	f	0,5	100	H	BØG	1987	19	100					-2
	g	1,9	100	H	ÆGR	1957	51	100	S	16,0	24,0		-1
	h	0,4	100	H	ÆGR	1972	36	100	S	14,0	15,0		-2
	j	0,2	100	H	BIR	1960	46	100	S	14,0	15,0		-5
	k	1,0	70	H	ANÅ	1960	48	100	S	14,0	23,0		-1
	l	2,9	100	H	HED			100					
	m	2,9	100	H	ALØ	1960	46	100					-0
	n	3,5	100	H	BJF	1960	48	100					-0
	o	0,3	100	H	MOS			100					
	p	0,7	100	H	BØG	1960	46	100	S	13,0	12,0		-1
	q	1,0	100	H	ENG			100					
	r	0,6	100	H	SLE			100					
	s	0,3	100	H	SØ			100					
	t	2,3	100	H	RGR	1957	51	100					-0
	u	0,4	100	H	DGR	1957	51	50	S	28,0	35,0		-2
				I	LÆR	1957	51	50	S	28,0	24,5		-2
	v	0,7	100	H	EG	1994	12	100					-1
	x	0,4	100	H	BØG	1996	10	100					-2
	y	1,0	100	H	VEJ			100					
		35,2										0	
2	a	11,2	100	H	HED			100					
	b	2,8	100	H	EG	1995	11	100					-0
	c	1,6	100	H	BØG	1998	8	100					-1
	d	2,8	100	H	FBF	1965	42	100	S	7,0	15,0		-0
	e	2,4	100	H	KRT			100					
	f	1,2	100	H	BØG	1955	51	100	S	10,0	14,0		-1
	g	0,5	100	H	ALØ	1970	36	100					-2
	h	0,3	100	H	COF	1970	38	100	S	16,5			-3

Retningslinier for forsvarets anvendelse af skyde- og øvelsesterræner i relation til Naturbeskyttelseslovens §§ 3-4

Store dele af forsvarets skyde- og øvelsesterræner er tidligere landbrugsarealer. Ved overgangen til militære øvelsesområder ekstensiveres landbrugsdriften enten kraftigt eller ophører helt, hvilket ofte muliggør forskellige beskyttede naturtypers opståen. Imidlertid hindrer dette ikke fortsat gennemførelse af de militære aktiviteter, som er områdernes hovedformål.

Som efter de hidtil gældende regler er Naturbeskyttelseslovens §§ 3-4 nemlig ikke til hinder for en fortsættelse af de beskyttede arealers hidtidige benyttelse. Dette gælder også forsvarets hidtidige benyttelse af arealer og anlæg m.v.

Såfremt forsvaret ejer, erhverver eller lejer arealer, som ikke hidtil har været anvendt til øvelsesformål, vil en overgang til øvelsesformål, der medfører ændringer i tilstanden, derimod kræve tilladelse.

En væsentlig intensivering af en hidtil militær benyttelse vil ligeledes kræve tilladelse fra den pågældende amtskommune, jfr. lovens §§ 3-4 og § 65, stk. 3.

Militære aktiviteter

I tilfælde hvor et større areal anvendes til øvelsesformål (f.eks. Oksbøl skydeterræn) vil forskellige dele af området kunne have forskellig benyttelsesintensitet. Vurderingen af om en aktivitet kræver tilladelse efter lovens §§ 3-4 bør derfor ske på grundlag af intensiteten af det pågældende "delområdes" hidtidige anvendelse. Indenfor hvert "delområde" vil den hidtidige anvendelsesgrad kunne fortsætte.

F.eks. vil "delområder", hvor kørsel og lejlighedsvis bortslidning af vegetationen samt dozing, gravning og indgreb i vandløb har fundet sted, fortsat kunne benyttes på denne måde. Dette omfatter også flytning af de enkelte aktiviteter indenfor delområdet, f.eks. flytning af spor efter bæltekøretøjer. Variationer i aktiviteten, f.eks. ændringer af koncentrationen af bæltespor indenfor de mest benyttede arealer, må anses som i overensstemmelse med hidtidig benyttelse, i hvert fald inden for ret vide rammer.

Derimod vil et sammenhængende areal, der f.eks. ikke hidtil har været anvendt til kørsel med bæltekøretøjer eller lejlighedsvis indgreb i vandløb, ikke uden tilladelse kunne anvendes på denne måde.

Opførelse af permanente anlæg kræver som udgangspunkt tilladelse, f.eks. bygninger, skydevolde og skydebaner. Mindre enkeltstående indretninger (f.eks. "kulisser") af træ eller tilsvarende materiale, som let kan fjernes, kan dog etableres uden tilladelse.

Foranstaltninger som bevirker, at et areal varigt glider ud af den pågældende naturtypedefinition kræver tilladelse. Dette gælder f.eks. tilplantning af heder eller dræning af vådområder.

Ikke militære aktiviteter

For ikke militære aktiviteter på øvelsesområder gælder de samme regler som for civile aktiviteter uden for øvelsesterrænet. Dette indebærer bl.a., at anlæg af vildtagre på beskyttede naturtyper inden for øvelsesterrænet kræver tilladelse efter Naturbeskyttelsesloven.

Tvivlstilfælde

I tilfælde hvor forsvaret er i tvivl, om der kræves tilladelse til en aktivitet eller et anlæg, vil forespørgselsordningen i naturtypebekendtgørelsens §8 kunne anvendes. Det vil sige, at forsvaret kan rette henvendelse til amtet, som inden 4 uger skal besvare forespørgslen. Der henvises i denne forbindelse til s. 24 f i vejledningen om Naturbeskyttelsesloven.

Forvaltningsplaner

I en række tilfælde vil det være hensigtsmæssigt, at der udarbejdes en forvaltningsplan for det pågældende militære øvelsesområde, f.eks. i form af en driftsplan. Herved vil man ofte kunne skabe de bedste rammer for den militære anvendelse samtidig med, at der tages hensyn til plante- og dyrelivet. Samtidig vil en forvaltningsplan være et egnet grundlag for en stillingtagen til eventuelle ønsker om dispensation fra bl.a. Naturbeskyttelseslovens §§ 3-4.

Bilag 5: FORTIDSMINDER PÅ BRINKHUS DEPOTOMRÅDE

Berejst 6. juli 2004. Katalog revideret.

AfD.	FR.NR.	SB.NR.	BESKRIVELSE	BEMÆRKNINGER
			For hele depotområdet gælder.....	
		66 100314- 66	Tolne sogn, Grav, rundhøj fra oldtiden – klassifikationen er usikker. 1923: Rund høj på bakketop, lyngklædt i hede 1,50 m høj og 16-18 m. i tværmål. Affladet top. Vindblæst i vest. Ved sydlig højfod en sten. Nordøstlige side afgravet. 1938: Næppe oldtidshøj. 2004: Næppe oldtidshøje dvs. enig med 1938 besigtigelsen.	Skov- og Naturstyrelsens besigtigelse i 2004 konkluderer at der næppe er tale om gravhøje. De to steder afsættes på kort. Hvis der i fremtiden skal graves eller på anden måde gås radikalt til værks skal det lokale museum kontaktes, så de kan konstatere om der er oldtidsminder på stedet eller ej.
		67 100314- 67	Tolne sogn, Grav, rundhøj fra oldtiden – klassifikationen er usikker. 1923: Rund høj på bakketop, lyngklædt i hede, 1 m. høj, 10-12 m. i tværmål. Vindblæst i nord. Ligger på syd enden af samme mindre bakkedrag som sb. 66 (den der er nævnt ovenfor), hvor sb 66 er på nordenden af bakkedraget. 1938: Næppe oldtidshøj. 2004: Næppe oldtidshøje dvs. enig med 1938 besigtigelsen.	Skov- og Naturstyrelsens besigtigelse i 2004 konkluderer at der næppe er tale om gravhøje. De to steder afsættes på kort. Hvis der i fremtiden skal graves eller på anden måde gås radikalt til værks skal det lokale museum kontaktes, så de kan konstatere om der er oldtidsminder på stedet eller ej.

Ordensreglement for offentlighedens adgang

Velkommen til Depotområde Brinkhus

Depotområde Brinkhus er et militært område, der anvendes af forsvaret til depotområde for forskellige ammunitionstyper. Området er tilknyttet Hærens Parkområde i Hjørring, der administrerer terrænet i det daglige. Det samlede areal udgør omkring 101 ha og har været anvendt af forsvaret siden 1951.

Depotområdet er generelt lukket for offentligheden, blandt andet af hensyn til de arbejdsrelaterede aktiviteter i området.

Der vil dog være offentlig adgang i begrænset omfang i nogle få udvalgte weekender og helligdage om året (ofte i forbindelse med højtiderne), hvor der ikke foregår militære aktiviteter. På de pågældende dage vil der være adgang for publikum fra kl. 0900-1500. Der vil kun være adgang til fods, langs fastsatte ruter med forskellige længder. Der er etableret en mindre P-plads med plads til 3-5 biler – beliggende ved første vej til venstre når man kører ind i området.

Vandrerruterne fremgår af et opsat kort på P-pladsen.

Åbningsdatoer og -tidspunkter i det pågældende år offentliggøres i dagspressen og evt. på internettet.

Herudover vil der være mulighed for at komme på et mindre antal guidede naturture ind i området hvert år. Hærens Parkområde vil stå for disse ture. De vil blive annonceret i den lokale dagspresse.

Ved færdsel gælder:

- *Der er kun adgang til terrænet til fods.*
- *Færdsel skal ske langs de fastsatte ruter, som fremgår af opsat kort ved P-pladsen.*
- *Færdsel på cykel, hest, med motordrevet køretøj eller andre transportmidler er ikke tilladt.*
- *Der er ingen adgang udenfor de anviste ruter.*
- *Der er ikke adgang til bunkers, bygninger med tilgrænsende arealer eller øvrige militære installationer. Overtrædelse af dette påbud vil medføre øjeblikkelig bortvisning.*
- *Hunde skal altid føres i snor. Overtrædelse medfører øjeblikkelig bortvisning.*
- *Det er forbudt at opsamle ammunition eller dele heraf.*
- *Bivuakering og brug af åben ild er forbudt.*
- *Vis hensyn til dyre- og fugleliv.*

Depotområde Brinkhus er et smukt naturområde, som udgør en del af Tolne Bakker kompleks. Det er et meget kuperet terræn, med nåle- og blandskove afbrudt af lyngklædte bakker med enebærbuske. I lyngbakkerne vokser typiske hedeplanter som Revling, Hedelyng, den prægtige Guldblomme, Lav Skorsoner, Tyttebær, Mosebølle, samt de sjældne planter Hønsbær, Kattefod, Nikkende Kobjælde, Alm. Månerude og Kambregne. Terrænet er delt midt igennem af den fine Skærum Møllebæk, som strømmer hastigt mod nord ud til Uggerby Å. Langs bækken er der en spændende ellesumpskov i naturtilstand. Længst mod øst i terrænet

er der en gammel bøgeskov, med mange gamle, flerstammede træer, de såkaldte "bøgerøller", som er typisk for Vendsyssels bøgeskove.

Området har en rig fuglefauna. Her kan bl.a. træffes Grønspejle, Rødrygget Tornskade, Misteldrossel, Halemejse, Musvåge, Natugle, Dompap, Rødstjert, Lille Korsnæb og Grønsisken. Her kan også ses Rådyr, Hare, Grævling, Ræv og med held den sjældne Skovmår.

Hugorm ses kun sjældent, mens Stålmorm forekommer almindeligt.

Terrænet rummer også mange dagsommerfugle. Her kan bl.a. ses Skråstregbredpande, Stor Bredpande, Sortåret Hvidvinge, Græsråndøje, Engrandøje, Violetrandet Ildfugl, Alm. Blåfugl, Engblåfugl, Argusblåfugl og Foranderlig Blåfugl.

I samarbejde med Skov- og Naturstyrelsen har forsvaret udarbejdet en drifts- og plejeplan, der skal søge at varetage hensynet til områdets natur. Plejeplanen indebærer bl.a. at Hærens Parkområde forestår naturpleje af det unikke område og sikrer, at lyngbakkerne ikke gror til i krat, bl.a. ved hjælp af fåreafgræsning. Skoven vil gradvist blive konverteret til løv- og blandskov i naturnær drift.

Eksterne høringssvar og tilbagemeldinger

- Høringssvar fra Orienteringsklubben Vendelboerne
- Høringssvar fra Friluftsrådet
- Skov- og Naturstyrelsens svar til Friluftsrådet

Fra: Peter Arildsen [peter@arildsen.dk]

Sendt: 11. oktober 2005 11:09

Til: Krabbe, Erling

Cc: Preben Schmidt

Emne: VS: Drifts- og Plejeplan for Depotområde Brinkhus

Emne: Drifts- og Plejeplan for Depotområde Brinkhus , Sindal Kommune.

Erling Krabbe
Driftsplankontoret

Hjørring Orienteringsklub VENDELBOERNE og HPKO har en aftale om, at orienteringsklubben efter forud indhentet tilladelse kan afholde 2-3 orienteringsløb om året i Depotområde Brinkhus. Orienteringsklubben forventer ikke at driftsplanens **punkt 13.11** vil få indflydelse på denne aftale.

Med venlig hilsen
Peter Arildsen
Orienteringsklubben Vendelboerne

**Skov- og Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø**

Att. Erling Krabbe

24. oktober 2005

ref.: NSP

Vedr. kommende drifts- og plejeplanlægning for Depotområde Brinkhus ved Tolne

Friluftsrådet har den 13. september 2005 modtaget høringsforslag til Drifts- og Plejeplan for Depotområde Brinkhus ved Tolne. Friluftsrådet takker for denne mulighed for, at Rådet og dets medlemsorganisationer har mulighed for at komme med bemærkninger og kommentarer til høringsforslaget til Drifts- og Plejeplan for området.

Indledningsvis ønsker Rådet, at udtrykke stor glæde over forslaget til drifts- og plejeplaner for området, idet området indeholder naturværdier af en størrelse og grad, der gør det helt unikt.

Offentlighedens adgang

Under henvisning til følgebrevet til det udsendte udkast til bekendtgørelser i medfør af lov om ophold på og færdsel gennem Forsvarets skydeområder og andre militære arealer, j.nr. 9. kt. 99-0018-5 ønsker Friluftsrådet at gøre opmærksom på, at Forsvarsministeriet *"...fremhæver, at hensigten med loven og de hertil hørende bekendtgørelser ikke er at indskrænke offentlighedens adgang til forsvarets arealer eller i øvrigt at skærpe retstilstanden, tværtimod."*

Der er på nuværende tidspunkt ikke adgang til Depotområde Brinkhus ved Tolne, men der bliver dog efter aftale afholdt jagter for unge jægere på området og der bliver afholdt orienterings løb på området. Det er stadig Friluftsrådets ønske, at der åbnes op for adgangen, så det bliver muligt for offentligheden at færdes i området, når der ikke håndteres farlig ammunition. Denne adgang mener Rådet skal dække over færdsel ad stier og veje til hest eller på cykel, samt til fods i terrænet.

Det er i forslaget nævnt, at færdsel i området er forbundet med en risiko for at falde ned fra magasinerne, der er gravet ind i bakkerne. Da en lignende risiko også kendes fra Rold skov og Bunken Klitplantage, hvor de almene adgangsbetinger for statsskovene er gældende, har Friluftsrådets spurgt på brugerrådsmøder om Statsskovdistrikterne har kendskab til at der er sket uheld ved disse bunkers. Svaret på brugerådsmøderne er at der ikke er kendskab til uheld med disse. Ud fra den viden kan Friluftsrådet ikke anerkende til argument som gyldig for at forbyde offentlighedens adgang til området. Friluftsrådet vil anbefale at dette forbud ændres til en tilladelse.

Idet området er gennemskåret af asfalterede veje, ville Depotområde Brinkhus være et oplagt udflugtsmål for kørestolsbrugere og andre gangbesværede, som herved ville have god mulighed for en anderledes naturoplevelse.

Endeligt er det Friluftsrådets håb, at Hærens Parkområde i fremtiden vil også være positivt stemte overfor eventuelle ønsker om aftaler om organiseret brug af området til orienteringsløb el. lign.

Formidling

Friluftsrådet finder det stadig relevant at foreslå, at der for Depotområde Brinkhus ved Tolne udarbejdes en publikumspolitik med deraf følgende retningslinier for den offentlige adgang til arealet. Samtidig foreslår Rådet, at der i området opsættes afmærkning til hjælp for færdselen, og at der ved adgangsveje opsættes tavler med gældende færdselsregler og –muligheder.

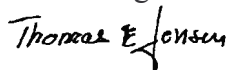
Endvidere vil Friluftsrådet opfordre til, at der i lokalaviser og på en hjemmeside informeres om depotområdets aktiviteter, så befolkningen har mulighed for at få at vide, hvornår der er åbent for færdsel i området. Til inspiration kan nævnes hjemmesiderne www.danilog.dk, www.hok.dk/lfrbv/ og www.hok.dk/ghr/ hvor interesserede bl.a. kan indhente oplysninger om øvelsesaktiviteten på Vording og Kulsbjerg Øvelsesplads, Almegård Kaserne og Raghammer skydeterræn m.fl.

Samtidig foreslår Friluftsrådet, at der udarbejdes en lille folder á la Skov- og Naturstyrelsens vandretursfoldere, der fortæller om dette smukke naturområde, dets flora og fauna, landskabstyper, historie og geologi.

Både i en folder, på hjemmesiden og i lokalaviserne vil der samtidig være mulighed for at beskrive reglerne for færdsel i øvelsesområdet.

Friluftsrådet ser frem til modtagelsen af udkast til drifts- og plejeplan for Depotområde Brinkhus ved Tolne.

Med venlig hilsen

Thomas Elgaard Jensen
Amtsformand, Nordjyllands Amt

MILJØMINISTERIET

Friluftsrådet
Att. konsulent Nikolaj Sveistrup
Scandiagade 13
2450 København SV

SKOV- OG NATURSTYRELSEN

Driftsplankontoret

J.nr. SN 2001-212-0029

Ref. EKR

Den 13. december 2005

Friluftsrådets høringssvar på forslag til Drifts- og Plejeplan for Depotområde Brinkhus

Skov- og Naturstyrelsen skal hermed takke for Friluftsrådets høringssvar af 24. oktober 2005 i forbindelse med den eksterne høringsrunde om forslag til Drifts- og Plejeplan for Depotområde Brinkhus.

Friluftsrådets bemærkninger om de begrænsede muligheder for offentlighedens adgang til terrænet har givet anledning til en nærmere drøftelse mellem Hærens Parkområde, Forsvarskommandoen og Skov- og Naturstyrelsen.

Depotområde Brinkhus er et indhegnet ammunitionsdepotområde hvor der er høje krav til sikkerheden. Blandt andet skal terrænet med meget kort varsel kunne modtage farlig ammunition til opmagasinering. Af hensyn til de arbejdsrelaterede aktiviteter er området derfor generelt ikke egnet til publikumsadgang.

Imidlertid har forsvaret besluttet i en vis udstrækning at imødekomme Friluftsrådets ønsker, således at terrænet vil blive lukket op for besøgende i dagtimerne på et mindre antal (4-5) udvalgte weekender og helligdage i løbet af året, som regel i forbindelse med højtiderne. Der vil i den anledning endvidere blive etableret en mindre P-plads med plads til 3-5 biler, beliggende umiddelbart indenfor indkørslen til terrænet. Der vil kun være adgang til fods (eller i kørestol) i terrænet, og færdsel skal ske langs de fastsatte ruter, som fremgår af et opsat kort ved P-pladsen, sammen med et ordensreglement. Åbningsdatoer og -tidspunkter i det pågældende år offentliggøres i dagspressen og evt. på internettet.

Herudover vil der blive mulighed for at komme på et mindre antal guidede naturture ind i området hvert år. Hærens Parkområde vil stå for disse ture, som vil blive annonceret i den lokale dagspresse.

Med venlig hilsen

Erling Krabbe
Biolog, cand.scient.
Driftsområdet, Skov- og Naturstyrelsen

Kopi til: Hærens Parkområde, Forsvarskommandoen, Forsvarets Bygningstjeneste

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Tlf.: 39 47 20 00
Fax: 39 27 98 99
E-post: sns@sns.dk
CVR-nr.: 11 01 60 10

